

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENECEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček, račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Ameriški ultimatum

Ze v nedeljo je viselo nad Zenevo svinčeno ozračje. Na razorožitveni konferenci je dišalo po amonitniku. Po telefonskem razgovoru med Gibsonom, načelnikom ameriške delegacije, in predsednikom Hooverom, so vsi pričakovali eksplozijo. Neposredna intervencija predsednika Hooverja za takojšnjo razorožitve, sestavljena v krepkem slogu, kakor ima navado govoriti ponosna Amerika, je bila izza kulis že napovedana. Na tajinstvenem nočnem sestanku v mestecu Morges med Zenevo in Lozano je g. Gibson opozoril Edvarda Herriota, da bo prisiljen izveči Hooverjevo deklaracijo, ako ne pride med Francijo in Anglijo v najkrajšem času do sporazuma. V terek so angleški časniki prišli do sporazuma. V terek so angleški časniki prišli do sporazuma. V terek so angleški časniki prišli do sporazuma.

Iz piteka zadnjih dogodkov v Zenevi je razvidno, da je Hoover s svojo izjavo odločno reagiral na komunike petero držav v Lozani glede reparacij, iz katerega ni bilo težko razbrati, da namestitev evropske države urediti reparacijsko vprašanje tako, da bodo potem lahko zahtevale od Združenih držav brisanje dolgov. Iz Hooverjeve izjave smo navedli najmarkantnejše točke, ki označujejo drugo karakteristiko te listine. To je protifrancoska ost. Gotovo ni bilo slučajno, da se je Gibson takoj po svojem razgovoru z Washingtonom sestal vprv s Herriotom in ne morda s katerim drugim državnikom. Dejal mu je, da je ameriško javno mnenje — hotel je reči ameriška vlada — ostro reagiralo na lozansko izjavo; ameriško javno mnenje, reči washingtonska vlada, nikakor ne more vzeti na znanje grožnje, da bodo evropske države pritiskale skupno na Ameriko, naj se odreče svojim vojnim terjatvam napram njim, ko so se one odrekle reparacijam. To grožnjo in to vezanje problema reparacij z medzavezniki dolgi Ameriki odklanja, ker se dobro zaveda, da Evropa zaradi za oboroževanje mnogo večje vsote kakor za plačevanje svojih dolgov Ameriki.

Tu leži ključ do razlage za ta nepričakovani ultimatum ameriške diplomacije v Zenevi. Kakor moramo pozdraviti vsako pobudo za razorožitve, pa naj pride odkoderkoli, ker se strinjamo s Hooverom, da bi olajšanje bremen za oboroževanje pomenilo najvažnejši korak za povzdigo gospodarskega življenja in za odstranitev nesporazumljen in nezaupanja med narodi, tako moramo ugotoviti, da ni napravila Amerika svoje zadnje poteze toliko iz vzajemnosti in skrbi za to nesrečno Evropo, da bi se medseboj ne poklala in ugonobila v krizi, kakor iz strahu, da bi ta Evropa, preobložena s topovi, letalskimi bombami in oklopnicami ne mogla plačati svojih dolgov Washingtonu. Ako ne bo Nemčija več plačevala vojne odškodnine, ako ne bodo njeni upniki mogli plačevati vojnih dolgov Ameriki z nemškimi reparacijami, potem naj se Evropa takoj razoroži in s tem prihrani toliko denarja, da bo lahko plačevala vojne dolgeve. Tako računa Hoover. Znani francoski publicist André Siegfried se upa trditi, da javno mnenje v Združenih državah s strahom odklanja vsako solidarnost z Evropo ali do katere druge celine, popolnoma je zgubilo smisel za enakost in mednarodno vzajemnost, ako ga je sploh kdaj imelo. Zadnji reparacijski dogovori, kakor Dawesov in Youngov, nosijo sicer ime na uglednih Američanov, toda to so bili samo ameriški opazovalci, ki jih je Amerika pustila na zadnja pogajanja, medtem ko se sama ni hotela vezati na mednarodnih sestankih. Amerika je šla v svetovno vojno, a ni hotela podpisati versailleskega miru. Ustanovitelj Zveze narodov je bil njen sin Wilson, a sama noče stopiti v Zvezo, ker se boji obvez, ki jih nalaga včlanjenje, in zato, da lahko ohrani popolno oblast nad Južno Ameriko.

Decembra lanskega leta je predsednik Hoover naslovil na kongres poslanico, ki točno označuje ameriško stališče glede razorožitve in medzaveznikiških dolgov. Poslanica pravi, da so zle posledice oboroževanja dvojne, in sicer gospodarskega in psihološkega značaja, ker zahteva oboroževanje ogromno denarja in na drugi strani vzrokuje nemir in nezaupanje med narodi. Glede evropskih vojnih dolgov napram Ameriki pravi — kongres se je tedaj bavil tudi s tem vprašanjem — da so bili zadnji dogovori med Ameriko in evropskimi državami sklenjeni na podlagi plačilne zmoglosti posameznega dolžnika in da se je ta plačilna zmoglost radi zunanje gospodarske krize znižala. To je treba upoštevati, ker so se že ti dogovori sklenili na podlagi načela plačilne zmoglosti; vendar nima vprašanje evropskih dolgov z omejitvijo oboroževanja nič opraviti. Res pa je, da je tekmovanje v oboroževanju krivo sedanje svetovne depresije.

Hoover torej izrecno trdi, da ni vprašanje vojnih dolgov in nikaki zvezi z razorožitvijo. Ta diplomatski jezik je treba razumeti tako, da se je ameriška vlada zavarovala pred vpreditivijo teh dveh problemov, da bi ne bila dolžna znižati Evropi dol-

Hooverov predlog pomeni samo političen manever

Zeneva, 23. junija. AA. Ko je bil na včerajšnji nenadoma sklicani seji splošne komisije razorožitvene konference prečitani Hooverov načrt o znižanju oboroževanja, je prvi povzel besedo angleški delegat sir John Simon, ki je naglasil pomen Hooverovega načrta, toda dodal, da se sporazum glede razorožitve ne da doseči z nikako deklaracijo, nego le z vzajemnim sodelovanjem. Nato je g. Simon omenil nekatere angleške rezerve glede na same konkretne predloge, ki jih navaja Hooverov načrt. Za Simonom je govoril Paul Boncour, ki je rekel, da se mora znižanje oboroževanja izvršiti sorazmerno z organizacijo varnosti in mednarodnega mira. Če komisija sklene vzeti v proučevanje ameriški načrt, je rekel Paul Boncour, bo francoska delegacija zahtevala, da se prouči tudi načrt o organiziranju varnosti. G. Paul Boncour zamerja Hooverovemu načrtu tudi to, ker predlaga enostransko pravilo za znižanje oboroževanja; tako pravilo bi najboljši zadelo mlade male države.

Nato so podali svoje stališče še italijanski zunanji minister Grandi, ki je brez rezerve pristal na Hooverov predlog, japonski delegat, ki ga sprejema le z rezervami, in še nekateri drugi delegati, nakar so sklenili, da se Hooverov načrt vzame v pretnes na privatnih angleško-francoskih razgovorih, ki so že v teku.

Francija vztraja na svojem stališču

Pariz, 23. junija. Ž. Ves tukajšnji tisk brez razlike odobrava stališče francoske delegacije v Zenevi, ki ga je zavzela napram Hooverjevemu predlogu. Izgleda, da gre Hooveru za to, da na cen-

način dela zase reklamo za bodoče predsedniške volitve. Za Francijo bi sprejem Hooverjevega predloga pomenil priznanje vojne paritete z Nemčijo in tudi s Italijo. Splošno se zatrjuje, da je Hoover pripravljen na protiusluge z vojnimi dolgi. Toda Francija je imela dovolj prilike že za časa Wilsona, da se prepriča, da odločitev leži v rokah senata, ki lahko vsak trenotek desavuiru predsednika ameriških držav.

Matine piše zelo kratko in odločno, da je Hoover najbrže pozabil, da se lahko na mednarodnih konferencah samo pogaja, ne pa tudi zapoveduje. List piše, da bo večer Herriot po radiu imel nagovor na ameriški narod. Posebni dopisnik lista »Echo de Paris« javlja iz Lausanne, da bi se Hooverov predlog lahko pozdravil če bi prišel istočasno kakor francoski načrt, tako pa ne predstavlja drugega kakor navaden političen manever. »Journal« piše, da se ne more zanikati, da je Hooverov načrt pri mnogih naletel na odobravanja, vendar pa pristavlja, da so ga vsi v Franciji sprejeli hladno, čeprav sta se mu pridružila Italija in Nemčija pa Velika Britanija, toda slednja z nekaterimi rezervami. Baš zaradi teh novih in vedno bolj jasnih simptomov mora biti Francija oprezna in imeti pred očmi svoje interese.

Pertinax piše v »Echo de Paris«, da postopa Hoover s Herriotom v vprašanju razorožitve istotako, kot je svojčas postopal z Briandom v vprašanju dolgov.

Edino Leon Blum piše v »Populaire« zelo navdušeno in pozdravlja Hooverov predlog ter poziva istočasno francosko delegacijo v Zenevi, naj ne ostane trdovratna in naj čimprej reče svoj »dac« vsakih omejitev.

Vse se bo končalo s kompromisom

Rim, 23. jun. Ž. Fašistični tisk pozdravlja Hooverjevo poslanico in poudarja, da je edino fašistična Italija sprejela brezpogojno in v celoti šest pogojev ameriškega načrta. Grandi je pri tej priliki izjavil, tako zatrjuje »Tribuna«, da predstavlja redukcija oborožitve zgodovinski akt, kjer je Italija stopila v isto črto z Ameriko. Kakšni bodo rezultati te ameriške iniciative, je zaenkrat težko reči, ne samo zaradi rezerviranega stališča francoske vlade, ampak tudi zaradi nenadne rezerve britanske delegacije. Francozi trdovratno zahtevajo, da se reši vprašanje varnosti. Od britanske vlade se je pravico pričakovalo, da bo po razgovorih, ki so se vodili te dni med britansko in ameriško delegacijo v Zenevi, sprejela ameriški predlog brez kakih

pogojev in rezerv, kakor je to napravila italijanska delegacija.

Kljub vsej rezervi nekaterih vlad pa se sme pričakovati, da bo ameriški načrt o redukciji oboroževanja služil kot baza za konkreten in praktičen sporazum. »Giornale d'Italia« piše, da je imel francoski predlog o kompromisni rešitvi reparacijskega vprašanja za posledico, da je konferenca v Lausanni zaenkrat opustila idejo o popolnem črtanju reparacij. Britanski državniiki v tej zadevi ne izkazujejo samo koncilijantnost napram francoski tezi, temveč je tudi nemška delegacija, čeprav je principiarno zahtevala anuliranje reparacij, to svoje stališče toliko ublažila, da ne izključuje kompromisne rešitve reparacijskega problema.

Masaryk o odnosih med Čehi in Slovaki

Praga, 23. junija. Predsednik republike Tomaž Masaryk, je sprejel urednike bratislavске revije »Politika« in jim podal zanimive izjave o odnosih med Čehi in Slovaki.

Masaryk je mnenja, da sta se oba naroda po 14 letih skupnega bivanja že zelo približala. Državno misel razvija in utrdi le politična in administrativna praksa. Jezikovnega spora ne more biti, ker je ustava zagotovila obema jezikoma enakopravnost v vsej državi.

»Ali je dobro gospod predsednik, da skušajo Slovaki po intenzivnem regionalizmu ustvariti in razviti polno individualnost?« ga je vprašal eden izmed urednikov. »Stremljenje za oblikovanjem narodne individualnosti — je odgovoril Masaryk — je gotovo pravilno, a zahteva skrbnega studia in poznavanja krajevnih posebnosti. Regionalizem je pri vseh narodih in tudi pri nas pravilen. Toda nikdar ne smemo po-

gov sorazmerno z znižanjem proračunskih postavk za oboroževanje, ako bi ta to zahtevala kot nekako protiuslugo za razorožitve. Da je Amerika postavila to tezo iz idealnih nagibov, pač ni mogoče trditi. Hoover je pri formulaciji poslanice pazil, da je točno podal mnenje kongresa, ki se je, kakrat bavil z vprašanjem, kaj naj bi Združene države storile, ako bi Evropa ne mogla več plačevati svojih dolgov. Večina kongresa je tedaj izrazila mnenje, da bi Evropa lahko plačevala te dolgeve, ako bi zmanjšala proračune za oboroževanje. Tudi danes gleda ameriška javnost skozi te naočnike na razorožitveno konferenco. Pred očmi ima podatke finančnega strokovnjaka Ch. Crispa, iz katerih je razvidno, da se Belgija (23 milijonov), Češkoslovaška (41), Francija (547), Velika Britanija (608), Italija (322), Poljska (122), Rumunija (67) in Jugoslavija (47), v letu 1930 izdale za svoje armade 1.779.346.162 dolarjev, medtem ko znaša njihova amortizacijska kvota za dolgeve Ameriki skupno 243.712.000 dolarjev letno.

S svojo izjavo si je ameriška delegacija v Zenevi popolnoma prilastila nemško stališče, da se morajo v smislu versailleske pogodbe vse države, ki so podpisale pogodbo, razorožiti na nivo Nemčije. Amerika ni sicer podpisala versailleske po-

zabiti, da mora biti politika naše republike svetovna politika; k temu nas navaja naš zemljepisni položaj.

Nadalje je g. predsednik dejal, da se demokracija ne naslanja samo na kvantiteto, temveč tudi na kvaliteto. Potrebno je, da si Čehi in Slovaki vzgajajo pošteno in delavno razumnišvo. Zato ne zadostuje šola, potrebna je priprava za zavestno državljansko življenje. Politični boj mora biti pošten. Starejša, kakor tudi nova generacija morata misliti in delati pošteno. O nasprotju nikdar ne širi laži! To mora biti geslo v političnem in kulturnem boju.

Glede splošne politike vlade je predsednik republike dejal, da je njena kakor tudi njegova politika slovaška. Smernice za pravilne odnose med večinskimi narodom in narodnimi manjšinami morajo dajati medsebojno spoštovanje, zavest in skromnost. Za slovaško in tudi

godbe, pač pa je v separatno mirovno pogodbo, ki jo je sklenila z Nemčijo leta 1921, sprejela omejeno ločilo versailleske pogodbe glede razorožitve. Nemška in sedaj tudi ameriška teza popolnoma nasprotuje francoski, češ, da sedanja Nemčija nikakor ne daje jamstva za ohranitev miru v Evropi in da je danes nemogoče izvesti takšno razorožitve. Francoska zunanja politika je stremela stalno za tem, da bi pritegnila Ameriko v krog držav, ki bi skupno jamčile za sedanji status quo v Evropi in s tem omogočile tudi razorožitve, ker bi jamčile za varnost ogroženih narodov. Hoover se je postavil tudi proti Franciji tam, kjer zahteva odpravo tankov, težke premakljive artilerije in skrčenje števila podmornic; to so tiste vrste orožja, glede katerih je Francija posebno močna. Znano je, da tudi Italijani zagovarjajo odpravo podmornic, da bi s tem Jugoslaviji, ki ne more vzdrževati velikih ladij, onemogočili obrambo Dalmacije.

Ni zadosti, da Amerika posega v Evropo in v svet z drznimi gestami, kakor sta bila največja v Zenevi in lani Hooverov predlog za moratorij, morala bi se tudi čutiti dolžno, da prevzame nase tudi odgovornost za posledice takšnih korakov in se izjavi solidarno z Evropo in vsem človeštvom, ki ga njene geste zadenejo.

Tudi ameriška javnost sodi trezno

Newyork, 23. junija tg. Ameriški listi v splošnem odobravajo Hooverjev načrt. Oficialnih krogov ne moti odklonitev Francije, niti odklonilno stališče Japonske ter upajo, da se bo stvar razvijala ugodno.

Po Hooverjevem načrtu bi smela Amerika sama zvišati stanje svoje vojske od 139.000 na 190.000 mož. Na morju pa bi morala Amerika doprinesiti večje žrtve, tako razorožiti 5 linijskih ladij ter znižati tonažo podmornic za 35.000, tonažo rušilcev pa za 165.910 ton. Tonaža križark pa je po Hooverjevem načrtu premajhna za 35.500 ton in ladij-matic za letala za 9950 ton.

»Newyork Times« izražajo bojazen, da bodo mnoge vlade zopet začele govoriti o potrebi varnosti kljub temu, da Hooverjev načrt dopušča kompromise in koncesije. Ameriška vlada v tem vprašanju ne bo zavzela popolnoma odklonilnega stališča. »Herald Tribune« pa vidi v Hooverjevem načrtu edino možnost za praktične uspehe v razorožitvenem vprašanju.

V splošnem so ameriški politični krogi Hooverov načrt sprejeli ugodno. Vendar so nekateri senatorji izrazili misel, da mora Hoover dobro vedeti, da Evropa ta trenutek ne more pristati na tolikšne redukcije oboroževanja. Obenem pa priznavajo, da Hoover s tem svojim načrtom samo želi pripraviti ameriško javno mnenje na črtanje vojnih dolgov.

Angleški predlog glede reparacij

Lausanne, 23. jun. AA. Iz nemškega vira se poroča, da bo angleški memorandum zahteval, da morajo biti lozanski sklepi definitivni. Morebitna nemška plačila naj bi se nadaljevala le tedaj, če bi zasle upniške države v finančne težkoče, vendar ne bi smela skaliti gospod. odnošajev ne onemogočiti gospodarske obnove nemške države. Če bi lozanska konferenca postavila neko globalno vsoto kot končno plačilo, bi morala biti ta vsota omejena navzgor in bi se smela izterjati le tedaj, če bo nemška trgovinska bilanca aktivna in proračun v ravnotežju.

Konierence dr. Marinkoviča

Lausanne, 23. jun. AA. Predsednik vlade dr. Marinković je imel po včerajšnjem razgovoru s Herriotom in po konferencah z dr. Benešom in Titulescom sestanek tudi z belgijskim delegatom Hymanom in z nemškim državnim kauderjem von Papenem.

za češko inteligenco je potrebno, da se uči madjarščine. Madjarska manjšina je razvila silno živahnost, ker ima tradicijo in šolo. Razumnik mora temeljito studirati narodne in kulturne posebnosti prebivalstva češkoslovaške države in se ne sme zadovoljiti z nejasnimi gesli.

Nadškof dr. Ante Bauer v Belgradu

Belgrad, 23. jun. 1. Danes je prispel semka nadškof dr. Ante Bauer. Obiskal je najprej nato pa je bil v daljših avdientah na predsedništvu vlade ter v prosvetnem in notranjem ministrstvu, kjer se je razgovarjal o tekočih vprašanjih katoličanov ter v njihovem imenu tolažil nekatere želje. Najvišjega jugoslovanskega katoliškega kneza so povsod sprejeli z velikim spoštovanjem. Dr. A. Bauer je izrazil, da je imel že delj časa namen obiskati prestolnico in da je zelo zadovoljen z obiskom, ker se mu je nudila prilika, da na najvišjih mestih diskutira o nekaterih vprašanjih.

Šahovski turnir

Praga, 23. junija. tg. V Sliahu je danes poteklo 10. kolo šahovskega turnirja takole: partija Flohr-Treybal se je prekinila in bo najbrže remis. Canal je premagal Engla. Partija Bogoljubov-May je bila prekinjena. Remis so ostale partije: Rohaček-Marczy, Spielmann-Opočenski in Walter-Pokorni. Tudi partija dr. Vidmar-Pirc je ostala remis po mirnem poteku igre.

Stanje po 10. kolu: Spielmann, dr. Vidmar 7, Flohr 6½ (1), Maroczy 6, Canal, Pirc 5½ (1), Bogoljubov 4½ (2), Opočenski, Pokorni 4½, Treybal 4 (1), Walter 3½ (1), Mey 3 (1), Engel 2½, Rohaček 2.

Jutri se bodo igrale više partije in prekinjena partija Canal-Pirc.

Uspehi Aljehina

Lyon, 23. jun. Ž. Šahovski prvak Aljehin je igral včeraj 30 simultanih, od katerih je dobil 26, 2 sta ostali remis, 2 pa je izgubil.

Dunajska vremenska napoved: Najbrže se ne bo temeljitega zboljšanja vremena.

Zagrebska vremenska napoved: Pretežno oblačno, deževno in hladno.

Veličastna otvoritev dublinskega kongresa

London, 23. junija. Tg. Nadvse mogočen vtis je napravila današnja najsvetovnejša otvoritev mednarodnega euharističnega kongresa v častitljivi dublinski katedrali. Kongres je otvoril papežev legat kardinal Lauri, ki je podelil množici papežev blagoslov. Za prebivalstvo Dublina je bil kongres pravi praznik in množice so glasno pozdravljale procesijo, s katero je visoko duhovništvo korakalo po okrašenih ulicah v katedralo. V procesiji je bilo razen papežev legata 9 kardinalov, 60 nadškofov in škofov ter na stotine opatov, menihov, duhovnikov in opatinj. Vse hiše so bile okrašene z zastavami in zelenjem.

Katedrala sama ni mogla dati prostora vsem udeležencem. V prvih klopih je zavzel prostor De Valera s svojimi ministri na eni strani, na drugi strani, ločeno s hodnikom po sredi klopi pa je zavzel mesto zastopnik angleškega kralja, irski generalni guverner Mac Neill, poleg njega v uradni obleki in z zlato varigo dublinski župan in diplomatski zbor. V prednjih vrstah so sedele druge znane osebnosti, tako angleški pisatelj Chesterton, znani pevec grof Mac Cormack, ki je prišel v slikoviti obleki papeževega komornika, ter vrhovni poveljnik irske vojske. Skoro vsi cerkev so napolnili duhovniki in menihi, ker prostor pred oltarjem ni bil zadostni za vse udeležence. Pred oltarjem samim so sedeli v okrašenih sedežih kardinali in škofje v dveh vrstah. Kardinal Bourne, vrhovni dostojanstvenik katoliške cerkve v Angliji,

je vodil procesijo devetih članov svetega Kolegija.

Otvoritev se je zakasnila za pol ure, ker se je moral papežev legat na potu v katedralo vedno ustavljati in dovoljevati ginjen množici, da je poljubovala prstan. Ko je papežev legat stopil v cerkev, je nastala grobna tišina in prisotni so padli na kolena. Spremistvo je bilo v slavnostnih oblekah, deloma v črno-zlati uniformi, deloma v cerkvenih oblačilih, malteški vitezi pa so bili v belih svilnatih plaščih z rdečimi križi na levi rami. Ko so se prečitale poslanice najprej v latinskem jeziku in potem v angleškem prevodu in ko je dublinski nadškof izrekel nadvse prisrčno dobrodošlico, je papežev legat kardinal Lauri odgovoril v angleškem jeziku, katerega je obvladal tako, da se skoro ni poznalo, da ni njegov materni jezik. Podelil je množici papežev blagoslov in daroval sv. mašo. To sv. mašo so poslušale neštete množice romarjev po vsem Dublinu potom zvočnikov. Danes in jutri v petek bodo v dublinskem kraljevem parku svete maše in ljudska zborovanja.

Neprenehoma prihajajo z vseh strani sveta parobrodi z novimi udeleženci. Ne samo zasebne hiše in hoteli, ampak tudi parobrodi so polni gostov. Prebivalstvo mesta je te dni podvojeno. Bati se je, da ne bi opešala aprovizacija z živili.

21. t. m. na praznik sv. Alojzija se je po vsem Irskem praznoval praznik mladine. Sv. obhajilo je prejelo 750.000 dečkov.

Zmaga, Jugoslavije 'proti Racingu'

Belgrad, 23. jun. 1. »Jugoslavija« — »Racing« 3 : 0 (2 : 0). Sinoči se je zbralo na igrišču Jugoslavije okrog 12.000 oseb, ki so z velikim zanimanjem sledili mednarodni nogometni tekmi med belgrajsko »Jugoslavijo« in pariškimi »Racingom«, ki je prišel v Belgrad skoraj nenapovedano, tako da so imeli sportniki komaj toliko časa, da se pripravijo na to krasno sportno prireditev. Tekma je bila ponoči in igrišče je bilo razsvetljeno s tisoč in tisoč žarnic. Na galerijah se je zbralo ogromno število občinstva. Častne galerije so zasedli ministri in njihovi zastopniki. V kraljevski loži sta bila zastopnika Nj. Vel. kralja general Jeemeniš in minister dvora Boško Jelić. Od inozemskih poslaničkov so prisostvovali belgijski poslanik Nagier, poljski poslanik Schwarzbarg-Günther, češkoslovaški poslanik dr. Flieger. Od naših ministrov so se udeležili tekme dr. Kraljević, minister za narodno vzgojo, ing. Radičević, Demetrović in Ivan Pucelj. Take tekme, kakor je bila današnja, Belgrad še ni videl.

Moštvo »Jugoslavije« je bilo sestavljeno kot sledi: Spasić, Dimitrijević, Lukić, Balog, Marković, Gjokić, Nikolić, Milanović, Milošević, Giller in Zečević.

Igra se je pričela točno ob 9.30. Prvi udarec je imela Jugoslavija, ki je takoj pokazala precejšnjo premoč. V 3. minuti je že dosegla svoj prvi gol, ki ga je streljal Giller tik pred gol, ki pa ga niso mogli izkoristiti. Takoj nato so naši igralci izvršili viharan napad proti francoskemu голу, toda oster strel je zletel čez prečko. V 6. minuti je dosegel »Racing« kot, ki pa ga je francoski igralec streljal daleč na desno kribo. Naša ekipa je kornar z lahkoto odbila in takoj nato prevzela vodstvo v svoje roke ter vedno bolj potiskala Francoze proti njihovu голу. Milošević ponovno ostro strelja, vendar pa je žoga zopet šla čez gol. Po četrturtni viharini borbi je prevzel v roke napad Zečević, ki je

prehitel francoskega krilca, podal žogo Gillerju, ta pa nazaj Miloševiću, ki je z bliskovito naglono in s krasnim strelom dosegel prvi gol za Jugoslavijo. Na igrišču je zagrnelo od radosti in vedno bolj je ljudstvo bodrilo jugoslovanske nogometaše. »Jugoslavija« je postajala vedno bolj nevarna in videla se je, da drugi gol ni več daleč. Zopet je dobil Zečević žogo pod noge in izvedel skoraj isti manever kakor prej ter podal žogo Milanoviću, ki jo je poslal v lepem lovu v zgornji kot. 2 : 0 za Jugoslavijo. Ljudstvo je postajalo čedalje bolj navedeno in nihče ni več dvomil, da bo Jugoslavija izšla kot zmagovalček iz te težke tekme. Pred francoskim golom je nastala gneča, ki jo je zopet Zečević izkoristil. Odnesele je zopet žogo ter ostro streljal proti голу. Žoga je sfrčala čez prečko. Racing napada in doseže kot, ki pa ga ne more izkoristiti. Jugoslovani napadajo in Dimitrijević strelja ponovno proti Francozom, toda žoga leti mimo. V 45. minuti je bil Milošević izključen iz igre iz popolnoma neznane vzroka. Tik pred koncem prvega polčasa doseže Nikolić kornar za Jugoslavijo, ki pa ga niso izkoristili.

V drugem polčasu je »Rancing« spremenil nekoliko svoj team, toda vse to ni nič pomagalo, kajti borbenost našega tima je bila čedalje večja in je potisnila celo francosko napadalno vrsto v obrambo. Francozom se je sicer posrečilo nekajkrat pošteno streljati v gol, toda Spasić je odlično branil in v sportnih krogih ga smatrajo, da je eden najboljših golmanov v Evropi. Kmalu se je zopet posrečilo Nikoliću in Miloševiću prodreti francosko obrambno vrsto in Milošević je skoraj brez zaprek vodil žogo, jo nato podal Nikoliću, ki jo je poslal v mrežo in dosegel 3 : 0.

Občinstvo je burno pozdravljalo zmagovalno »Jugoslavijo«.

Prvi zaboji zlata prihajajo na svitlo

Brest, 23. jun. Italijanska rešilna ladja »Artiglio«, ki je četrto leto v vodah tega pristanišča skusa dvigniti zlati zaklad iz angleškega parobroda »Egipt«, ki se je na tem mestu potopil pred dvajsetimi leti, je 22. junija dvignila iz potopljenega ladje prve zaboje z zlatom.

Ladjo »Egipt« je »Artiglio« zasledil pred štirimi leti v globini 130 metrov, potem ko je preiskal nad 100.000 kvadratnih milj morskega dna, 45 milj daleč ob Bresta. Razstreljevalna dela, ki so omogočila dohod do prostora, v katerem se je nahajalo zlato, so v teku teh let zahtevala 5000 kg tritola. Od razstrela povzročena odprlina je sčasoma

narasla na 30 metrov dolžine, 16 metrov širine in 10 metrov globine. Kabina z zlatom se je nahajala pod štirimi krovji, radi česar so bila dela izredno težka. Zlato dvigajo sedaj s posebnim aparatom, ki ima velike železne kremplje. Največ so se seveda pri teh delih odlikovali potapljači, ki so vsi italijanske narodnosti.

Do sedaj so dvignili pet zabojev, ki vsebujejo 40 zlatih palic, težkih poldrugo tona, ki predstavljajo vrednost okoli 60 milijonov dinarjev v naši valuti. Zlato pripada neki angleški zavarovalni družbi.

Ukrepi proti brezposelnosti

II.

Druga pot za pobijanje brezposelnosti je skrb za delo in zaposlitve. Mislimo tu predvsem na ono delo, ki sega čez dosedanje zaposlenje in tvori nove možnosti zaposlitve.

Razložujemo v tem pogledu dva načina, namreč **ustvarjanje novih virov zaposlenja po javnih ustanovah in pa po privatni iniciativi.**

Pri nas so javne ustanove do sedaj pokazale v tem pogledu precejšnje razumevanje v obsegu težkega finančnega položaja, v katerem se trenutno nahajamo in z ozirom na skromna denarna sredstva, ki so na razpolago. Zgradba banovinske ceste ob Savi je eden izmed najboljših primerov, na kakšen način se more nujno in potrebno delo izvršiti istočasno tudi kot zasilno delo, da pomagamo ne samo prebivalstvu dotičnih krajev v težkih časih, ampak da imajo široki krogi naroda koristiti tudi za bodočnost. Nihče ne more trditi, da pri nas nimamo nebroja takih del, ki čakajo na izvršitev in ki bi se po krizi imenito obnesla in izplačala. Da naštejemo samo nekoliko teh del: polaganje telefonskih kablov, kar se je v drugih državah zgodilo že davno, in seveda priključek na ostale evropske omrežje telefonskih kablov; obnove železniškega voznega parka v domačih tovarnah in delavnicah, ker so potrebne tehnične naprave na razpolago; popravilo dosedanjih cest po modernih metodah in zgraditev novih; zavarovanje dežele proti povodnjim, ki postajajo za naše glavne pridelalske kraje od leta do leta bolj katastrofalne, ker se dosedaj obstoječe naprave niti niso v zadostni meri vzdrževale niti ne zgradile nove. Pri naštevaju takih del seveda ne smemo pozabiti na pogozdovanje in ostale melioracije v kmetijstvu, ki spadajo za naše razmere med najkoristnejša dela javne pomoči.

Marsikatero tu navedeno delo je dozorelo že preko načrtov in temeljnega razmišljanja, izvedla pa se niso radi tega, ker ni bilo za to denarja. Tu bi se dali uspešno uporabljati monopolski dohodki in čisti dobiček carinske in poštne uprave. Smotrena organizacija in pravična razdelitev raznih del po nujnosti in gospodarski bedi dotičnih krajev bi mogla roditi precejšnje uspehe in obenem zadovoljiti ljudstvo.

Preostaja ustvarjanje novih načinov zaposlenja od strani privatnih podjetij. Ker danes niti državni, niti privatni denarni zavodi ne morejo dati kreditov, bi se moralo lažjati delovanje in priseljevanje takozvanega tujega kapitala s tem, da se dovolijo za osnovanje in obratovanje takih podjetij razne davčne, carinske in takšno ugodnosti. Seveda se to ne bi smelo vršiti na škodo domače industrije, kakor se je to celo še v zadnjem času dogajalo pri podelitvi koncesij za zgraditev železniških prog na škodo domače železne industrije. Izgleda, da smo imeli sploh do sedaj pri izdajanju kakih koncesij precej nesrečno roko, ker v večini slučajev pričakovane koristi ni bilo, in niti država, niti prebivalstvo niso prišli na svoj račun. Pač pa so seveda dotične družbe imele koristi. V največjem času so angleška industrijska mesta pričela z velikopotezno akcijo za priseljevanje tuje industrije. Seveda moramo upoštevati tudi ugoden položaj in sestavo angleškega svetovnega imperija, ki daje industriji, ki se naseli na Angleškem, popolnoma druge možnosti razvoja in razpečevanja svojih izdelkov, kakor pa bi bilo to sploh mogoče v kaki državi, ki nima lastnih kolonij. V kolikor pa pride naseljevanje industrije sploh v poštev, si mora država, oz. tisti, ki nudi ugodnosti, zavarovati tudi gotove garancije pravičnega in pametnega gospodarstva, pravico kontrole in ugovaranja

proti samovoljnemu postopanju, kar pa se seveda zopet ne sme zamenjati z ozkosrčno zlorabo kontrolne pravice.

Ako bi se sestavil seznam vseh brezposelnih in seznam kapitala, ki bi se dal za prej omenjena produktivna dela pridobiti ali pa mobilizirati, bi napravili že velik korak naprej. Vsak kapital, ki bi postal v državi prost, se ne bi smel uporabljati izključno samo za plačevanje dolgov, temveč bi moral deloma služiti za pospešitev prometa in podporo produktivnega gospodarstva. Naloga naših gospodarskih krogov je, da najdejo pot, ki bi privedla na najboljši način do skorajšnjega pozitivnega dela in uspeha.

Kres - praznik treznosti

Da ima Bog treznost in zdržnost za nekaj velikega in njemu zelo všečnega, je neovrgljivo gotovo in jasno iz tega, da je dal pred rojstvom Janeza Krstnika njegovemu očetu po angelu slovesno naprej napovedati, da »vina in opojne pijače ne bo pil.« Kake malopembne stvari Bog ne bo po angelu naznanjal!

Velika in Bogu všečna stvar je torej zdržnost od opojnih pijač. Posebno če izhaja iz plemenitih motivov: da se rešujejo žrtve opojnih pijač in da se ves narod moralno dviga. Vredno in potrebno, spodobno in pravično je zato, ker naš narod tako boleha na nezmerem uživanju opojnih, da se praznik od Boga smegna nam danega vzornika treznosti kar najbolj izrazi za to, da se naš narod streže.

V Ljubljani bo zato na Kresno nedeljo, 26. junija, ob 10. dopoldne, občni zbor treznostne organizacije Sveta vojska. In sicer ne, kakor je bilo že enkrat naznanjeno, v »Rokodelskem domu«. Ker je tam isto uro občni zbor Rokodelskega društva samega, marveč v Beli dvorani Uniona. Vsi, ki odobravate treznostni pokret, pokažite svoje simpatije zanj s tem, da se občnega zbora udeležite.

Popoldne ob 4 istega dne, v nedeljo, pa bo cerkvena in izvenccerkvena proslava treznosti na Rožniku. V cerkvi božja služba, izven cerkve brezalkoholna zabava. Verni Ljubljančani, pokažite z udeležbo, da imate nekaj duha velikega Janeza Krstnika!

Po deželi pa naj se istotako praznuje praznik treznosti, če mogoče, v cerkvi in izven cerkve v društveni dvorani!

Potresi v južni Ameriki

Pariz, 23. junija. AA. Po poročilih iz raznih ameriških mest so zabeležili na velikih delih ameriškega kontinenta hud potres, ki se je posebno hudo občutil na jugozapadu Mehike. Za zdaj še ni podrobnih podatkov o tem potresu, vendar se misli, da je bil katastrofalen.

Iz Argentine poročajo, da tam v nekaterih krajih že po 24 ur dežuje pepel, ki prihaja iz ognjenikov v Andih. Tudi v Buenos-Airesu je padal tak pepelnat dež.

Mexico, 23. jun. AA. Potres je opustošil mesto Cuyutlan na južnozpadni obali Mehike. Gmotna škoda je precejšnja. Izpod ruševin so potegnili 30 trupel, najbrž pa jih bo še več.

Važna pravna reforma v Franciji

Pariz, 23. jun. AA. Vlada bo predložila senatu načrt o ureditvi pravnega položaja omočenih žene in zakonskega prava glede na potrebe modernega življenja. Ta načrt pomeni najpomembnejšo reformo v državljanskem zakoniku po letu 1804.

Posledice Krugerjevega poloma

Pariz, 23. junija. AA. Iz Stockholma poročajo: Ugotovljeno je, da znaša primanjkljaj Krugerjevih podjetij leta 1931 25.600.000 kron. Stanje podjetij je zelo težko.

Spor med rajhom in deželami

Vprašanje Viljemovega povratka

Pariz, 23. junija. AA. Po vesteh iz Berlina so nedavno tega nekateri hitlerjevski odposlanci obiskali bivšega cesarja Viljema in mu poročali o stališču Hitlerjeve stranke glede njegovega morebitnega povratka v Nemčijo.

Po trditvi nekega levičarskega lista so ti odposlanci izjavili, da Hitler ne bi ničesar imel proti Viljemovemu povratku v Nemčijo, in zato je Viljem obljubil, da bo še nadalje denarno podpiral Hitlerjevo stranko.

Berlin, 23. junija. AA. Wolff poroča: Sinoči se je vršila pod predsedstvom državnega notranjega ministra konferenca notranjih ministrov nemških dežel. Na konferenci so razpravljali o položaju, ki je nastal s sklepom državne vlade glede ukinitve prepovedi noše strankarskih uniform, ter s sklepi nemških dežel, ki paralizirajo omenjeno ukinitve prepovedi noše uniforme.

Na koncu diskusije je državni notranji minister prosil notranje ministre dežel, naj streme za tem, da bodo za vsako ceno spravili svoje odredbe v tem vprašanju v sklad s splošno politiko centralne vlade, da se doseže enotnost postopka.

Berlin, 23. junija. Z. O rezultatih konference notranjih ministrov nemških dežel z notranjim državnim ministrom javlja bavarska korespondenca, da se po rezultatih te konference lahko pričakuje, da bo državna vlada kršila pravice poedinih dežel, da bo Bavarska kljub temu ne more pristati na zahtevo državnega ministra, ker nošenje uniform v Bavarski ni bilo prepovedano samo radi dogodka v bavarskem zboru, temveč nespartano. Bavarska vlada ima v rokah narodnosocialistični material, ki je bil na konferenci predložen tudi državnim vladam iz katerega je razvidno, da imajo narodni socialisti za državo nevarne načrte.

Izpremembe, upokojitve in redukcije v prosveti

Belgrad, 23. junija. I. Prosvetno ministrstvo je na temelju člena 28 fin. zakona, katerega sta sprejela skupščina in senat za tekoče proračunsko leto, upokojila na celokupnem ozemlju kraljevine 240 rednih srednješolskih profesorjev in 90 kontraktualnih profesorjev ozir. supletov in drugih nameščenec na srednjih šolah. 140 nameščenec pa je bilo odpuščenih iz državne službe. Na temeljitega člena fin. zakona so bile izvršene tudi nekatere redukcije v srednji šoli. V dravski banovini se zaenkrat ukinejo samo štiri razredi državne gimnazije v Ptuju, tako da se vrne ta gimnazija v svoj nekdanji položaj. Nadalje se združita v Ljubljani III. in II. dr. gimnazija v eno državno gimnazijo. Glede meščanskih šol zaenkrat še niso predvidene nobene spremembe v dravski banovini.

Belgrad, 23. junija. Z. Z. dekretom prosvetnega ministra od 16. junija, je bila dovoljena osnovni šoli sester usmiljenk sv. Vincencija »Marija dom« v Kočevju, pravica javnosti, in sicer pod pogojem, da se glede števila vpisanih otrok ravna po predpisih obstoječih zakonov za osnovne šole.

Belgrad, 23. junija. I. Iz učiteljske službe: Na novo je postavljena učiteljica Šega Ana v sv. Križu pri Šmarjah. Iz 10. v 9. položajno skupino so napredovali: Verež Ljudmila, Studenci pri Mariboru, Šue Marija, učiteljica v Čabramu, Kajzer Stefan, učitelj v Ščitanju, Grubelnik Franc, sv. Lenart, Volčnjak Frančiška v Hořah, Mihelič Vladislav, Pesnica, Mlakar Nada, Trbovlje. Iz 9. v 8. položajno skupino je napredovala s prvim periodičnim poviškom: Kos Berta, sv. Križ. Za šolske upravitelje sta napredovala Mlekuž Franc, Svetina in Korbor Vladimir, Hoče, za učitelja v sv. Petru, Korbor Vladimir, Hoče, za učitelja v sv. Petru, Maribor levi breg. Upokojen je Ivan Dimitrijević, inspektor v prosvetnem min. za srednje šole.

Spremembe v finančni službi

Belgrad, 23. junija. I. Spremembe v finančni službi: Na glavno carinarnico v Belgrad so premeščeni: Nikolić Blagoje, dosedaj na Rakeku. Gjurjić Dušan, dosedaj na carinarnici v Ljubljani in Vukanović Nikolaj, dosedaj na carinarnici v Mariboru.

Na glavno carinarnico v Dubrovnik so premeščeni Macar Peter, dosedaj v Ljubljani, Brlog Avgust, dosedaj v Strugi, Brence Ivan, dosedaj v Zemuniku.

Na glavno carinarnico sta premeščena Punčuh Ivan, dosedaj v Belgradu, in Brajen Ivan, dosedaj v Zagrebu.

Na glavno carinarnico v Mariboru so premeščeni Baljuga Dragotin, dosedaj v Solunu, Anon Josip, dosedaj v Subotici, Perić Mladen, dosedaj v Koprivnici, Vapa Julij, dosedaj v Zgornji Radgoni.

Na glavno carinarnico v Novi Sad je premeščen Lazić Bazilij, dosedaj v Mariboru.

Na glavno carinarnico 1. reda v Dravograd sta premeščena Oskar Kolar, dosedaj v Prahu, in Mitrović Marinko, dosedaj v Osijeku.

Na carinarnico 1. reda na Jesenicah sta premeščena Bernot Anton in Jare Alojzij, dosedaj v Splitu.

Na carinarnico 1. reda v Koprivnico je premeščen Josip Jelnicar, dosedaj v Zagrebu.

Na carinarnico na Rakeku, je premeščen Klešić Venceslav, dosedaj v Zemuniku.

Na carinarnico 2. reda na Rabu je premeščen Zid Franc, dosedaj v Mariboru.

Belgrad, 23. junija. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog finančnega ministra je premeščen k dravski finančni direkciji za višjega tajnika v 5. skupini dr. Filip Oreš, višji finančni tajnik v isti skupini pri vrbski finančni direkciji v Banjaluki.

Za svobodno trgovino z žitom

Belgrad, 23. jun. I. Danes je bil v dvorani industrijske zbornice velik državni kongres mlinarske industrije, katerega se je udeležilo 150 delegatov iz vse države. Finančno ministrstvo je bilo zastopano po načelniku Petroviću, trgovinsko pa po načelniku dr. Mašiću. Zbrane delegate je pozdravil dr. Mile Pavić, ki je v svojem govoru izjavil, da je želja državnega kongresa mlinarjev, da bi se vendar enkrat ustvarila organizacija mlinarske industrije. Njihova industrija je izključno agrarna, torej temeljna industrija našega državnega gospodarstva, industrija, ki se ne naslanja na nobeno carinsko zaščito. Skupni interes kmetov, mlinarske industrije in širokih narodnih plasti je, da ostanje cene žitnih pridelkov v zdravem odnosu s cenami ostalega blaga v naši državi. Govornik je nadalje izjavil, kako se je že pred letom dni trudil, da opozori državne faktorje na to osnovno načelo zdravega gospodarstva. Njega niso poslušali in posledice so še tako nove, da so nam vsem v spominu. Razni pšenični, mlinški in pavšalni režimi so doživeli popoln polom. V imenu mlinarske industrije je zahteval, da naj še tiste mere, ki so ostale za svobodno trgovino z žitnimi pridelki, padajo, tako, da bo naš kmet in naša mlinarska industrija na pragu nove žetve lahko napravila svoje sklepe in da bo novo žetev lahko v svobodni trgovini prodala, po možnosti pa likvidirala tudi velikanske zaloge, ki so se nagromadile od lanske žetve baš radi monopolnega režima.

Isto tezo je zagovarjal tudi dr. Milanović, ravnatelj mlinarske zadruge v Belgradu, ki je prosil delegate, naj sestavijo resolucijo na resornega ministra in celokupno vlado, v kateri naj zahtevajo, da naj pade tudi še monopolna uredba glede žitne trgovine z inozemstvom, ker vidi v njej veliko škodo za razpečevanje žita. On predvideva, da bo letošnja žetev v državi srednja in da bo znašala okrog 20 milj. kvintalov. Iz tega sklepa, da bo ta količina zadostovala za domačo uporabo ter da bodo ostale še velike zaloge, ki so namenjene za inozemstvo. On pričakuje nadalje, da bodo merodajni in odgovorni činitelji poslušali klic našega kmeta in naše mlinarske industrije in da bodo storili vse, da pride do svobodnega razmaha te trgovine, kajti samo v svobodni trgovini in v izvozni konkurenci se lahko najdejo tržišča, kjer bomo prodali svoje zaloge.

V istem smislu je govorilo še več delegatov, med njimi tudi Anton Turin, Anton Bajloni, Jože Herzig in Marić. Ker se je prijavilo preveliko število govornikov, je kongres sklenil, da bo jutri nadaljeval svoje zasedanje ter da bo jutri izdelana tozadevna resolucija.

Iz veterinarske službe

Belgrad, 23. junija. I. Primic Franc, višji veterinarski pristav pri okrajnem glavarstvu v Logatcu v 7. položajni skupini je imenovan za višjega veterinarskega pristava na Rakeku.

Upokojitve železn. delavcev

Belgrad, 23. junija. Z. Z. dekretom prometnega ministra je bilo upokojenih v območju ljubljanskega ravnateljstva drž. železnice, 240 delavcev.

Sibenik odložil poslanski mandat

Belgrad, 23. jun. I. Iz narodne skupščine javljajo, da je bivši minister za gozdove in rudnike in narodni poslanec dr. Stanko Šibenik podal ostavko tudi na svoj poslanski mandat.

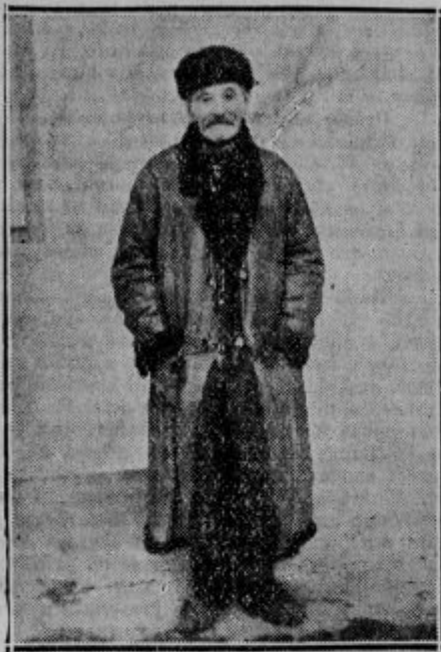
Banovinski proračuni

Belgrad, 23. jun. AA. Na podlagi čl. 3/6 zakona o ureditvi vrhovne državne uprave in čl. 6 točke 10 zakona o organizaciji finančne uprave je g. finančni minister dovolil, da se sme računsko leto 1931/32 v banovinskih proračunih podaljšati do konca avgusta t. l.

Smrt dveh starih korenin

Ljubljana, 23. junija.

Lani v začetku meseca februarja smo se z daljšim člankom spomnili Pajsarjevega očeta, to je g. Matije Selana iz Dobrunj pri Ljubljani, ki je praznoval 31. januarja leta 1931 svojo 90-letnico. Včeraj pa je ta pristna slovenska grča izdihnil svojo blago dušo. Pajsarjev oče je skoraj do konca svojega dolgega življenja sam gospodaril na svojem posestvu v Dobrunjah, bil pa je tudi tako trden, da je sam delal na polju in celo z veseljem

kosil. Pošteno je vzgojil devet otrok, od katerih je eden na gruntu, dva sta župnika, in sicer v Svibnem in v Gozdu nad Kamnikom, eden je računski inšpektor na banski upravi, eden pa gostilničar v Dobrunjah. Od štirih hčera je ena poročena, tri pa so doma na gruntu. Do zadnjega je imel pokojni sijajen spomin in je rad pripovedoval še to, kar mu je njegov oče pravil o Francozih, dalje, kako je bil sam 12 let pri vojaki, se udeležil vojne v Italijo 1866, se bojeval s Pijemontezarji ob Gardskem jezeru, kako je bil v Benetkah in drugod. Spominjal se je, kako so gradili južno železnico skozi naše kraje. Zivahno se je spominjal dogodila na Janšah, kjer so je izkupili sturmerji, kjer pa je bil smrtno zadet tudi kmetski fant Jakob Rode. Spominjal se je tleke itd. Bil je dolgoletni občinski odbornik in cerkveni ključar. »Slovenec« je bral vsak dan, prebral pa je tudi »Domoljubac« in Mohorjeve knjige.

Z njim je legel v grob eden pomnikov naših starih časov, vrl mož in dober ko zlato. Vsak večer je pokojnik molil rožni venec. Naj mu svetli večna luč in naj mu bo Gospod dobrotljivi plačnik!

Zalna pri Višnji gori, 23. junija.

Včeraj opoldne je nenadoma umrl v Zalni pri Višnji gori trgovec in posestnik g. Josip Javor-nik st. Bolehal je sicer že od božiča lanskega leta, ko ga je napadla pljučnica. Zadnje čase pa mu je srce zelo oslabilo in včeraj opoldne ga je smrt kar nepričakovano ugrabila iz naših vrst.

Rojen je bil 25. oktobra 1847 in bi torej že nekaj mesecev dosegel častljivo starost 85 let. Že v mladosti je začel s kupčijo in trgovino in sicer najprej z živino. Kasneje se je bavil poleg gostilne, ki jo je po prevratu opustil, z vinsko trgovino na veliko; naposled je tudi to opustil in se je poprijel samo lesne trgovine, ki jo še sedaj vodi njegova dva sinova. Vse to je začel z ne ravno velikim očetovim kapitalom, katerega pa je z izredno marljivostjo zelo povečal. Pri vsem ga je spremljala tudi izredna sreča; ni se pa zbal tudi nobenega truda in napora, včasih po cele noči ni spal zaradi trgovskih poslov. Njegovo trgovanje je bilo razporejeno od Francije in Španije do Tunisa, Alžira in Male Azije. Skoraj vsak človek od Ljubljane do Karlova je ga poznal.

Posebna njegova dobra lastnost je bila pri-ljubljnost pri uslužbenih, saj je po očetovski skrbel zanje; ti pa so se mu izkazali hvaležne z delavnostjo in vestnostjo, kar je bilo tudi vzrok, da je njegovo podjetje tako lepo napredovalo. Tudi okoliški kmetje so ga zelo spoštovali, saj jim je vedno pomagal kot svetovalec in dobrotnik. Zanimaj se je v poznejših letih tudi za kulturo in umetnost, zlasti slovensko, saj je dal svojo hišo v Zalni adaptirati po najmodernejših slovenskih motivih (delo je izvršila ljubljanska Prohuda).

Kot družinski oče je številno družino vzgajal nadvse zgledno in je vse dobro preskrbel. Zato pa so mu bili otroci vedno hvaležni in so mu vračali ljubezen za njegovo dobroto.

Bil je jako blagodejen in vselepa značaja, izredno družaben in gostoljuben. Znan je bil tudi kot dober lovec; že skoraj 80 let star je podrl srnjaka.

Dolga leta je bil naročnik dobrih časopisov in knjig; vedno je bil strogo veren in tudi smrt ga ni našla nepripravljenega, ker je pred kratkim prejel sv. zakramente.

Zapustil nas je mož — redka stara dolenska korenina, ki nam jih v današnjih težkih in razvratnih časih vedno bolj primanjkuje; zgled izredne marljivosti in vztrajnosti in vseskozi zaveden Slovenec. Naj mu bo nebeški Sodnik, katerega ni nikoli pozabil, bogat plačnik v večnosti!

Učiteljski tečaj za ročna dela

Oblastni odbor Podmladka R. K. v Ljubljani namerava prirediti v letošnjih velikih počitnicah v času od 11. julija do 6. avgusta 1932 na tehniški srednji šoli v Ljubljani učiteljski tečaj za ročna dela Podmladka R. K. po sledečem programu:

Metoda in pomen delovne šole, modeliranje, kartonaža, mizarstvo, pletarstvo, organizacija Podmladka R. K., prva pomoč.

Tečaj se bo vršil le tedaj, ako se oglasi vsaj štirideset udeležencev.

Ker pa oblastni odbor nima tozadevnih denarnih sredstev za pouk in material, bo moral vsak udeleženec plačati po 400 (štiristo) Din za ta namen. Učitelj (-ce), ki se žele udeležiti tega tečaja, naj pošlje svoje prijave do 1. julija 1932 na oblastni odbor Podmladka R. K. v Ljubljani.

O eventualni vršitvi tečaja se bodo pripravljenci obvestili po dnevnem časopisu.

Tajnik: Predsednik: Fran Gabršek, s. r. Fort. Lužar, s. r.

FOTOAPARATE

svetovnih trdk Zeiss-Ikon, Roden-stock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

100 odd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani

Zahtevajte cenik!

Zimska akcija Karitativne zveze

Ljubljana, 23. junija.

V sredo zvečer je sklicala Karitativna zveza v beli dvorani Uniona delavne članke župnijskih pomožnih odborov in dobrodelnih organizacij, ki so v pretekli zimi vršili karitativno akcijo za brezposelne v Ljubljani. Kljub slabemu vremenu se je sestalo lepo število karitativnih delavcev, katere je pozdravil predsednik Karitativne zveze komtur p. Valerijan Učak. V obširnem poročilu je razgrnil delo, ki ga je izvršila krščanska Caritas v Ljubljani. Pohvalno omenja Vincencijeve in Elizabelne konference, ki so tvorile jedro župnijskih pomožnih odborov. Glavna pobuda je bil poziv sv. Očeta in poverilo ljubljanskega prevz. ordinarijata, ki je pozval vso škofijo k sodelovanju za odpravo bednim.

Predsednik omenja delo Karitativne pisarne v Marijašču, ki je vodila dobrodelno kuhinjo, centralno nabirko obleke in obutve, zalogo kuriva in denarne zbirke, nadalje delo pomožnih odborov v vseh ljubljanskih župnijah in pa delo zavodov in samostanov, Vincencijevih in Elizabelnih konferenc. Skupno se je pri tem delu nabralo in izdalo med najbolj potrebne 518.000 Din (podrobnejše poročilo, tudi delo po župnijah na deželi) se bo objavilo). Predsednik je omenjal tudi najnovejšo institucijo krščanske dobrodelnosti usmiljenih sestra v Ljubljani, ki so v pretekli zimi izvršile 723 obiskov pri najrevnejših družinah in brezplačno delile živila in obleko.

Sledilo je predavanje tajnika KZ prof. A. Kordina: »Več krščanstva ubožcem«. Omenil je duhovno stran karitativnega udejstvovanja, ki zahteva od nas globokega razumevanja in življenja v položaj ubožca, kar moremo doseči predvsem z nadnaravnimi sredstvi. Ustvariti si moramo iskreno razmerje do ubožcev in imeti zanje ljubeče srce in tolažečo besedo. Po zadnji okrožnici sv. Očeta moramo vse svoje delo do ubožcev vtopiti v molitev, žrtev in odpoved. V nekaterih nemških škofijah so uvedli teden popolne zadržnosti od pijače in kajenja v osmini Srca Jezusovega. Kaj sličnega bi storili lahko tudi mi. Opisal je duhovno skrb in izobrazbo, ki bi jo nudili mladi prihodnji zimi.

Nato je bil razgovor o delu za prihodnjo zimo. Predsednik je omenil nekatere nedostanke, ki smo jih zaznali (prekuptja z darovanimi oblekami, z listki od strani brezposelnih i. dr.). Viški župnik p. Teodor poroča o dobrodelni akciji na periferiji mesta na Viču, ki je skrbela predvsem za otroke

Jugoslovanski umetniki v Amsterdamu

Ljubljana, 23. junija.

Za jesen pripravljajo holandski in naši umetniki ter prijatelji umetnosti veliko in reprezentativno razstavo sodobnih umetnikov Jugoslavije v Amsterdamu. Holandska je znana kot dežela, kjer je likovna umetnost že stoletja na višini in kjer je občinstvo tudi umetnostno visoko izobraženo. Amsterdam je torej mesto, kjer se bo umetnost Jugoslavije takorekto predstavila vsemu svetu. V Jugoslaviji organizira to razstavo belgajsko društvo prijateljev umetnosti »Cvijeta Zuzorić«. Razstavljena bodo dela v mestnem muzeju amsterdamskem. Razstava bo trajala od 10. septembra do 9. oktobra t. l. Društvo je povabilo k razstavi 69 slikarjev in 16 kiparjev Jugoslavije. Med temi so skoraj vsa znana imena iz likovne umetnosti Jugoslavije. Na splošno zaupanje pa ni med povabljenimi bratov Kraljev, saj sta prav ta dva slovenska umetnika že doživela lepe uspehe v tujini, n. pr. v Benetkah. Da je »Cvijeta Zuzorić« tako prezrla oba Kralja, ne moremo navesti nobenega vzroka. Stvar je tembolj čudna, ker brata Kralja prav sedaj razstavljata v Belgradu in sta doživela pri belgajski kritiki ugodno priznanje. Med Slovenci so na razstavo povabljeni naslednji slikarji: Olaf

brezposelnih družin in je nudila dnevno 71 kosil. Vrhutega so se podpirale tudi družine same. Omenja potrebo doma za samske moške in skrb za Primorce. Misijonar Contala priporoča za prihodnjo zimo posebno kuhinjo za ženske. Dr. Levičnik izrazi misel, naj se pouči ljudstvo na deželi, naj ne hodijo brezposelni v Ljubljano iskat pomoči, da se s tem Ljubljana razbremeni v zimskem času. Potrebno bi bilo, da se poskrbi brezposelnim v prostih urah kakšna zaposlitev. Kanonik dr. Kliner: Dobiti bi bilo treba kje delo. Potrebna bi bila tudi kuhinja proti Viču. Prof. Kordin priporoča skrb za bolnike, posebno vprašanje so brezposelni pijanci in pa moralni dvig versko zapuščenih. Potrebne bi bile karitativne prireditve, ki bi bile za brezposelne brezplačne in enako tudi različni izobrazbeni tečajji. Gdč. Lebarjeva poroča o kolo-dvorskem misijonu, kjer prostovoljno sodeluje 18 gosa in je to delo prepotrebno. G. ravnatelj Rakovec priporoča, da bi se vsi karitativni delavci večkrat sestajali in da bi karitativni misel širili med svojimi prijatelji, da bi postala Caritas pravo ljudsko gibanje. Predsednik je omenil še pošt-niško akcijo za ubožne ljubljanske otroke, ki jih bomo 1. julija oddali na deželo v brezplačno oskrbo našim dobrotnikom. Prvo leto je za nami, potrebno bo sedaj, da nam ostanejo vsi zvesti, ko bomo začeli trkati na dobra sra, da se pripravimo za prihodnjo zimo.

„Vzdržnost je veselje nad rečmi, ki jih ne dobivamo...“

pove Wilhelm Busch. — Casi se spreminjajo. Znanost ter tehnika sta nam v marsičem napravili vzdržnost v veselje. Na pr. pri kavi. Čeprav se moramo vzdržati kofeina radi njegovih dražljivih učinkov na srce in živce, smemo vendarle piti pristno, krasno kavo, — namreč kofeina prosto kavo Hag. Kava Hag je zanimivo neškodljiva in nudi največji užitek. Ako hočete priznati svo-jemu zdravju, izberite si po pametnem prevdaru kavo Hag! Vsaka dobra trgovina z živili jo ima; tudi v hotelu in kavarni se na željo servira.

Globočnik, Rihard Jakopič, Matija Jama, Božidar Jakac, Gojmir A. Kos, Miha Maleš, Veno Pilon, Franc Pavlovec, Matej Sternen, Franc Tratnik, Ferdo Vesel, Drago Vidmar in Franc Zupan. Od slovenskih kiparjev pa so povabljeni: Lojze Dolinar, Tine Kos in Peter Loboda. Zeleti bi bilo, da bi »Cvijeta Zuzorić« povabila na razstavo saj še mladega Franceta Gorseta.

Med povabljenimi srbskimi in hrvaškimi umetniki pa navajamo le nekaj najbolj odličnih imen: slikarji: Ljubo Babič, Vladimir Babič, Ivan Bijelić, Nikola Bešević, Petar Bobrović, Kosta Hakman, Krsto Hegedušić, Joza Kraković, Tomislav Krizman, Milo Milunović, Jeronim Miše, Omer Mujadžić, Zivora Nastasijević, Mihajlo Petrov, Vasa Pomorišac, Osn Postužnik, Veljko Stanojević, Svetislav Strala, Ivo Seremet, Marino Tartaglia, Marjan Trepš, Milivoj Uzelac in Emanuel Vidović; kiparji: Anton Avgustinčič, Robert Franceš, Ivan Meštrović, Pero Pallavicini in Toma Rosandić.

Vsak umetnik bo zastopan na razstavi z dvema, tremi svojih del. Le nekateri bodo mogli razstaviti več. Razstava bo torej dovolj reprezentativna in upamo, da bo obsegala tudi najboljša dela likovne umetnosti v Jugoslaviji.

Na sestrično ime se poročila

Zagreb, 22. junija.

Pretekli mesec so poročali časopisi o nenavadnem dogodku, čigar epilog se je odigral te dni. Takrat je prišel na policijo mehanik Rudolf Ljubič, ki je izjavil, da se je še leta 1928 poročil v Banja Luki z Nevenko Prisljč, 22 let staro, pristojno v Dugo Reso. Mlad par je živel nekaj let v srečnem zakonu, dokler ni Rudolf Ljubič nekega dne zvedel, da on sploh ni poročen. To na prvi hip zveni čudno, pa je le res. Mlada žena se je namreč poročila s pomočjo dokumentov svoje sestre Nevenke, medtem ko je njej ime Marija. Marijina sestra Nevenka je odšla iz Vidovec, kjer sta sestri stanovali, še kot malo dete, tako da sploh ne pozna svoje sestre Marije. Kam je odšla in če je sploh živa, ni bilo znano. Marija je vzela dokumente svoje sestre, ker svojih ni mogla takoj dobiti, ker so ostali pri njenem prejšnjem zaročencu, poleg tega se je zaradi neke stvari bala policije in je živela v trajnem strahu, da je ne bi nekega dne poklicali na odgovor. Seveda njen zakon z Ljubičem ni bil veljaven, ker se je poročila pod tu-jim imenom. Ljubič je pa kljub temu sklenil, da vse odpusti njej, ki jo je doslej smatral za svojo zakonito ženo in da se z njo ponovno poroči, seveda z njenim praviim imenom. To pa ni bilo tako lahko, kakor se je prvi hip zdelo. V prvi vrsti je bilo potrebno, da najdejo bivališče Marijine sestre Nevenke, ker bi se žele v tem slučaju, mogla popraviti napaka. Zato je Ljubič prišel na zagrebško policijo.

Tako so začeli iskati pravo Ljubičevo ženo Nevenko, katere on sploh ni poznal. Vsa vprašanja policije na razne občine so ostala brez uspeha. Nevenka Prisljč pa je medtem živela v Varaždinu, kamor je prišla še kot dete in sploh ni poznala svojih bratov in sester, ki so se po smrti staršev razkropili na razne strani. Nevenka je bila usluž-bena kot tovarniška delavka in niti ni slutila, da je že 4 leta poročena. Imela je nezakonsko dete z nekim R., ki se je pa končno odločil, da jo po-

— Pri lenivosti črev, boleznih na jetrih in žolču, odebelelosti, protinu, kataru v želodcu in črevih, oteklini notranjosti debelega črevesa, obolenju zadnjega črevesa odstranjanju naravna »Franz-Josef« grenčica naglo vsako zastajanje v organih spodnje-ga dela telesa in to brez bolečin. Dolgoletne izkušnje v bolnišnicah dokazujejo, da raba »Franz-Josef« vode izbornu urejuje delovanje črev. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

Strelna udarila v radio

Brunsice, 22. junija.

Snoči smo imeli precej hud naliv med grme-njem in bliskom. Pri Zerjavinskih v vasi Zerja-vin, ki leži sredi velikih gozdov in šteje tri hiše, so tako moderni, da imajo strelovod in radio. Snoči je strelna zgrešila pravo pot. Udarila je nam-reč pri Zerjavinskih v strelovod, odskočila iz žice, ki vodi v zemljo, v anteno ter se splazila prav v radioaparati in ga uničila. Tudi po anteni bi mora-la strelna iti v zemljo, ker je bila zveza z zemljo, ne pa z radioaparatom. Je bila menda elektrika v aparatu močnejša kakor v zemlji. Kakor se vidi, je treba obe spojki od antene z aparatom v takem slučaju potegniti iz aparata, da ni prav v nikaki zvezi z anteno. Mislimo pa tudi, da je radiomoner zagrešil pri napeljavi antene to napako, da je an-teno pritril na drog strelovoda. Bil je opozorjen, da bi to utegnilo biti nevarno za radio, kar se je sedaj izkazalo kot resnica.

Žalostna smrt mladega akrobata

Jajce, 22. junija.

Jovo Rajak, učenec tukajšnje ljudske šole, je prebil ves svoj prosti čas na reki Plivi, ki teče mimo hiše njegovih staršev. S tovariši je sosed-stva je poskušal v raznih umetnijah. Napeljal je čez reko vrvi, ki jo je pritril na obeh bregovih na močna drevesa, in poskušal hoditi po napeti vrvi. Ko je napravil kakih deset korakov, je ne-nadoma izgubil ravnotežje, krilnil in padel v de-ročo vodo. Tovariši so mu skušali pomagati, pa so se zaman trudili. Voda je zanesla dečka pod skale, izpod katerih se ni več prikazal. Neodoljiva želja po pustolovščinah in akrobatskih uspehih ga je privedla v smrt.

Boj orožnika z vlomilcem

Duga Resa, 22. junija.

Preteklo noč je bil v boju z nevarnim vlomil-cem hudo ranjen orožnik podnarednik Peter Kuzmič. Imel je službo na postaji, ko je prihajal nočni zagrebški vlak. Na nasprotni strani je iz-stopil iz vlaka eleganten gospod z usnjatim kovč-kom. Orožniku se je ta gospod zdel sumljiv in zato ga je pozval, naj se legitimira. Listine so bile v redu in so se glasile na ime: Solič Josip, čevljar. Medtem, ko je orožnik pregledoval listine, se je Solič, če se res tako piše, iztrgal in pobegnil v temno noč. Orožnik je stekel za njim in ga pozval, naj se ustavi. Solič je pa potegnil revolver in dva-krat ustrelil proti orožniku ter ga z enim strelom zadel v nogo. Kuzmič se je zgrudil na tla, Soliču se je pa posrečilo, da je pobegnil. V njegovem kovčku so našli polno vlomilskih orodja, vitri-hov, kemikalij in dolg nož. Ker je bilo v Dugi Resi zadnji čas izvršenih več vlomov in tatvin, sklepajo, da jih je najbrže zagrešil pobežli Solič. Orožništvo je takoj začelo zasledovati zločinca.

Utopljenec v Ljubljani

Ljubljana, 23. junija.

Opoldne se je danes nabralo na Zmajskem mo-stu in na obeh bregovih vse polno prebivalstva, ki je prav tedaj odhajalo z dela, iz pisarn in delav-nic, ter je nato opazovalo, kako so reševalci vlekli iz Ljubljanske truplo utopljenca. Truplo so opoldne slučajno opazili v vodi neki ljudje, ker so iz vode moleli le lasje. O najdbi je bil opozorjen stražnik, ki je poklical reševalce. Prišli so s trenskim avtom ter se spustili po lestvi in z vrvmi v vodo. Truplo je ležalo v vodi tik ob levem nabrežnem zidu. Truplo so reševalci izvlekli iz vode in ga položili na breg. Utopljenec je bil oblečen v temnosivo in še dobro ohranjeno obleko. Utopljenec je moral ležati v vodi že nekaj dni, ker je bilo truplo na-buhlo od vode. Obraz je bil od vode čisto bel, kot kreča, prav tako tudi roke. Sicer pa ni bilo na truplu opaziti nobenega znaka nasilja. Policijska komisija je dala po nalogu zdravnika dr. Avramo-viča prepeljati truplo v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Proti večeru so ugotovili, da je utopljenec Ivan Kraševac, hlapec pri prevozniku Roju na Tr-žaški cesti 9. O tem, kako je prišel v vodo, pa se vrši preiskava.

Velika racija na potepuhe in brezposelne

Ljubljana, 23. junija.

Pisarne, hodniki in zapori ljubljanske po-licije so bili danes polni aretirancev. Od zgod-njih jutranjih ur pa skoraj ves dan je bila namreč v Ljubljani in v okolici velika in te-meljita racija na postopače in potepuhe, ki se klatijo po mestu brez dela in cilja. Policija jih je nalovila okoli 80. Policijski avtobus je imel ves dan dovolj dela, da je potepuhe pre-važal na policijo in od tam v policijske zapore na sodniji. Med aretiranci so seveda tudi taki, ki svojega položaja niso sami krivi in ki so nehoti zašli med postopače. Po večini pa so bili prijeti delomrzneci. Z racije je policija ho-tela ugotoviti in izgnati iz mesta zlasti vse dvomljive elemente. Mnogo je bilo vmes tudi takih, ki jih je policija že ponovno izgnala v njihove domovinske občine, pa so se kljub pre-povedi vrnili v mesto. So to taki ljudje, ki svo-jega vagabundstva in postopanja nikakor ne morejo opričiti z današnjo krizo in brezpo-selnostjo. Mnogo je vmes ljudi, ki bi ob se-danjem pomanjkanju delavcev na kmetih lahko dobili doma zaslužek, toda jim delo ne diši in raje brez dela polajkujejo po mestu in preže na slučajen, dostikrat tudi nepošten zaslužek. Nekateri so vmes, ki se izgovarjajo, da so prišli iskat v mesto zaslužka pri košnji. Seveda niso to pravi kosci, ker niti kos nimajo in so tudi iz takih krajev, kjer bi kot kosci lahko dobili zaslužek. Mnogo je ljudi tudi iz Primorja, ki so se kar nekako navadili ob misli, da bodo večno živeli od podpor raznih dobrodelnih dru-štev ter se ne pobrigajo za delo. Vsi ti ljudje žive v glavnem od tega, da nadlegujejo stranke od hiše do hiše in beračijo. Ljubljana se mora — in to stremi policija — oprostiti teh nadle-žecev, zlasti, ker je res pravih brezposelnih delavcev že v Ljubljani dovolj. Med aretiranci je bilo tudi pet žensk, ki so živele pač od ne-moralnega poklica. Mnogo brezposelnih je po-licija prišla v nekem brlogu sredi mesta, kjer prenočujejo za nizek denar, kjer pa tudi vla-dajo take higijske razmere, da je prav čudno, če se iz tega brloga ne razširijo kakšne kužne bolezni. Odgonska postaja na policiji je imela danes zaradi te racije polno dela in je samo dopoldne odpravila v domovinske kraje skoraj rekordno število 10 prijetih moških.

Ljubljana

Janez Krstnik - ponos Trnovčanov

Ljubljana, 23. junija.

Izredno živahno vrvenje je vladalo v torek in v sredo ves dan okoli novega trnovskega mostu. »Janez Krstnik že stoji!« je šlo od ust do ust in v Trnovčanom so obrali kar nekam praznično zasijali. V gostih gručah so prihajali k mostu in si ogledovali spomenik od vseh strani. In kar nekam samozavestnejši so postajali v svojih kretnjah in besedah — tako jih je ta reč z Janezom Krstnikom prevzela. Saj pa to res ni karsibodi — imeti tako imenitnega svetnika v svoji sredi.

Sploh so Trnovčani zadnje čase postali ne-kakšno središče zanimanja in obudovanja svojih bližnjih sosedov — Ljubljančanov. Dočim Ljubljančani se vedno neestrno čakajo na dovršitev regulacijskih del Ljubljane, ki jih s svojim blagodejnim vonjem tako prijetno žgečka pod nosom, je olepšava trnovskega okraja že kar dovršena. Kar čez noč je zrastle iz tal vrsta novih monumentalnih mostov. Visek te olepšave pa je dosežen s spomenikom Janeza Krstnika, patrona trnovske fars, ki ga je iz podpeškega kamna mojstrsko izdelal naš umetnik Niko Pirnat in ki so ga postavili v torek na desno stran ograje — kot dopolnitev celotne arhitekture novega mostu. Tako stoji zdaj tam — ves dober in blag v svojem svetniškem molku, z nekoliko naprej nagnjeno glavo in narahlo opirajoč se na »zlate križ iz bakrene pločevine.

Obraz Janeza Krstnika je prav za prav velika zagonetka. Oglej si ga v profilu od desne strani, oglej si ga od leve, potem naravnost — povsem različen je v svojem izrazu. Zdjaj ves ljudomil, pokroviteljsko se smehljajoč predse, zdaj čudno resen in strog, potem spet živ in glasen v besedah, ki mu kar vidno visijo na ustnicah. In ga prav nič ne vznemirja vik in krik fantičev, ki za njegovim hrbtom sredi Gradašnice pripravljajo grmado za kres, ki bo drevi goril njemu na čast. Iznajdljivi so ti dečki, da nikoli tega. Takole sredi »dečevčev Gradašnice, ki nekaterim sega do prsu, grmado postavljati, pač ni tako lahko, kakor bi si kdo mislil. Najpogumnejši med njimi so si zavili hlače visoko nad kolena in zdaj nosijo med smehom in škodoželjnim opazkami radovednežev na obrežju velike vreče žaganja v sode, ki so jih zavalili v vodo. Tako bodo Trnovčani menda edini v vsej Jugoslaviji, ki bodo kurlili kres ob prisotnosti svojega velikega zaščitnika sv. Janeza Krstnika.

Velik naval na srednje šole

Ljubljana, 23. junija.

Danes je bil zadnji dan vpisovanja v prvi razred srednjih šol. V srednje šole se je letos prijavilo nenavadno visoko število dijakov in moramo reči, da še nikoli ni bilo poprej pri nas takega navala. Natančnih številker sicer še nimamo, temveč le približne. V klasično gimnazijo se je vpisalo v prvi razred nad 200 dijakov, v prvo državno gimnazijo (realka) blizu 300. V drugo državno gimnazijo na Poljanski cesti se jih je vpisalo okoli 200, v tretjo državno gimnazijo v Bethovnovi ulici nad 150 in na licej nad 100. Moramo računati, da bo obiskovalo prvi razred srednjih šol prihodnje leto v Ljubljani nad 1000 prvotincev in bo potrebnih vsaj dvajset velikih paralel. V drugo državno gimnazijo na Poljanski cesti so danes sprejemali tudi dečke in ne samo deklice. Ni pa še gotovo, ali bodo v prvih razredih prihodnje leto samo deklice, ali tudi dečki.

Kaj bo danes?

Opera: Zaprta.
Unionska dvorana: Sklepna produkcija gojenčev dr. konservatorija. Ob 20.
Kemična predavalnica realke: Jugosl.-kemijsko društvo, sekcija Ljubljana: Predavanje docenta dr. ing. L. Guzelja: »Moderni razvoj elektroanalize«. Ob 18.
Kino Kodeljevo: Ob 20.30 »Španska muha«. Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bohinec ded., Rimska cesta 25 in dr. Stanko Kmet, Dunajska cesta 41.

○ Vsi Američani, ki so v domovini, se vabijo k slovesnemu sprejemu ameriških Slovencev danes v petek ob 8.45 na glavni kolodvor, ker sprejem ne velja samo tistim, ki pridejo v petek, temveč tudi vsem tistim, ki so se letos vrnili. Katoliške ameriške Slovence bo zastopal g. Ambrožič Bernard, provincijalni komisar iz Lemonta in tajnik Baragove zveze.

○ Na mestni ženski realni gimnaziji je otvorjena razstava risb in ročnih del v dneh 26. do 28. junija t. l. vsak dan od 10. do 12. ure dopoldne in od 15. do 17. ure. Stariši in sorodniki gojenk in prijatelji zavoda so iskreno vabljeni.

○ Domovinski urad mestnega načelstva ljubljanskega bo v soboto, dne 25. junija in v ponedeljek, dne 27. junija t. l. radi snaženja uradnih prostorov zaprt.

○ Mestni gradbeni urad ne posluje v dneh 27. in 28. junija za stranke radi čiščenja uradnih prostorov. Licitacija za električno razsvetljavo za carinarico se vrši, kakor je bilo razpisano.

○ V Gosposki ulici so nedavno montirali štiri obločnice in sicer ob Dvorskem trgu med univerzo in hišo št. 1, na križišču Peternelevo ulice in Židovske steze, na križišču Novega trga in Knežje ulice in slednjič pred banovinsko hišo (prej Auerspergov palačo) ob Napoleonovem trgu. Na Dvorskem trgu so obenem odstranili kandelaber ter ga premestili na spodnji del Kongresnega trga nasproti hiše »Slovenske matice«. Namestitev električnih svetilk, visečih po sredi Gosposke ulice v višini 2. nadstropja, je prav posrečena, zlasti Dvorski trg in Napoleonov trg sta mnogo pridobila z novo razsvetljavo. Zeleti bi še bilo, da se prenizko viseča žarnica na spodnjem delu Kongresnega trga, tam kjer neha Wolfova ulica, namesti za nadstropje višje, to tembolj, ker bo potem razsvetljevala tudi stopnišče, ki ga mislijo še letos napraviti odhod na novoregulirani nasip na levem bregu Ljubljane.

○ Tudi Gradišče dobi velikomestno razsvetljavo. To dni so montirali dovolj visoke žice za viseče žarnice ob križišču Gradišča z Nunske ulice, Erjavčeve ceste, Gregorčičevo ulico in Rimske ceste. Ko se bodo električne luči visoko sredi teh križišč zasvetile, bo dobilo Gradišče, ki je veljalo doslej za nekako predmestje, popolnoma mestni značaj. Priznati je treba, da se uprava mestne elektrarne v zadnjem času res potrudila dati važnim prometnim progam primerne razsvetljavo.

Znižali smo cene vsem oblačilom Oglejte si zalogo!

J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova 12

○ Pred Luckmanovo dvonadstropno hišo na Erjavčevi cesti 2 nasproti dramskemu gledališču so se dni postavili odre. Hiša se bo dvignila na 3 nadstropja. Dela se nameravajo dovršiti še letos. S tem bo pridobila fasada nasproti gledališču in sploh trg zaradi sklenjenosti strešne črte mnogo v arhitektonskem pogledu. Edino, kar kazi trg pred gledališčem, je še gospodarsko poslopje ob koncu Luckmanove hiše, ki moli s kuncem v Erjavčovo cesto in jo znatno zožuje. Tudi ta ovira in estetski nedostatek bo morda s časom padel.

○ Dve ponesrečenki. Ljubljanska bolnišnica je včeraj sprejela dve ponesrečenki z dežele. 58-letno Frančiško Mežkovo, ženo delavca iz Trčiča, je v Trčiču podrl neki kolestar, da si je pri padcu zlomila desno roko; 35-letna Terezija Šebenik, žena delavca iz Podpeč 27, je pomagala pri košnji. Skočila je s polnega voza senu, pri tem padla ter si poškodovala levo roko.

○ Vlom v pisarno dr. Lovrenčiča. V eni zadnjih noči je neznan tat vlomil v pisarno dr. Lovrenčiča v Tavčerjevi ulici 12. Tat je v pisarni našel 455 dinarjev gotovine, za sto dinarjev kolkov in znamk, srebrni švicarski novec za 5 frankov in več dragocenosti: tako zlato dvokrovno moško uro znamke »Tavannes-Watche«, vredno 3000 dinarjev, zlato verižico za moško uro, vredno 1200 dinarjev. Verižica je imela na eni strani karabin, na drugi zaponko s svinčnikom, v sredi pa obsek, v katerem sta bila gravirana data 2. II. 1878—1928, dalje damski lorgnon z zlato verižico, dolgo približno 1.80 m, vredno 2000 dinarjev, tri zlate kravatte igle, od katerih je ena zob jelena, vredne 600 dinarjev, dva zlata srajčna gumba, vredna 150 dinarjev, 800 Din vredno gledališko kukalo, obloženo z biserno matico in monogramom I. L. Tat je dalje odnesel tri svilene robe, aktovko iz krokodilovega usnja in več cigar in cigarete. Odvetnik dr. Lovrenčič ima okoli 8700 dinarjev škode. Za tatoma ni nobene sledi.

○ Lov za tatavo. V trgovino Sedej in Strnad v Prešernovi ulici je prišla v sredo popoldne kupit neko malenkost Marija K. Pri odhodu pa je vzela s stojala lep dežnik v vrednosti 140 dinarjev, last neke prodajalke. Tatvino dežnika so takoj opazili in ena od prodajalk je stekla za tatavo. Ta pa je opazila, da jo zasledujejo in je vrgla dežnik v neko vežo v Prešernovi ulici. Hotela je pobegniti, vendar pa jo je preganjal-ka dohitela v Židovski ulici in jo izročila stražniku, ki jo je aretiral. Na policiji je tatava dejala, da sama ne ve kaj jo je prijel, da je vzela dežnik. Vendar pa jo na policiji že poznajo, kar so jo že večkrat dobili pri takšnem dejanju.

○ Tatvine koles. V Florjanski ulici je bilo Valentinu Cedniku ukraden 1850 dinarjev vredno kolo znamke »Styria«. — Na Viču je bilo ukradeno Vladimirju Moharju kolo vredno 1000 dinarjev. — Izpred Ljudske kuhinje je bilo ukradeno čevljarstvu pomočniku Viktorju Kavčiču 1500 Din vredno kolo.

○ Tatinski tolpi na sledu. V policijskih poročilih je nekaj dni znani tat Karel Čuk, ki je komaj osedel daljšo kazen zaradi tatvine. Komaj je bil nekaj dni na svobodi, ga je policija že dobila, ko je prodajal dobro ohranjeno obleko, to je svetlorjav suknjič in modre hlače. Čuk noče povedati, kje je to obleko dobil in policija je trdno prepričana, da je oboje ukradel. V zadnjem času so se take tatvine v Ljubljani zelo pogosto dogajale in policija bi rada na podlagi te sledi izsledila tolpo tatov, o kateri domneva, da obstoja v Ljubljani. Kdor bi pogrešal tako obleko, naj se javi policiji.

○ Vlom v izložbo. Lastnik oblačilnice »Ilirije« Oton Stark je prijavil, da je nekdo ponoči vlomil v izložbeno okno trvdke in pobral iz njega tri metre sivega blaga, vrednega 800 dinarjev.

○ Bluze, najnovejše modele, po solidni ceni, ima (vrška Šterk, nasl. Karničnik, Stari trg 18.

Novo mesto

Razstava ročnih del šol novomeškega okraja. Preteklo soboto dopoldne je bila na novomeški osnovni šoli otvorjena razstava ročnih del otrok iz 42 šol novomeškega okraja ter novomeškega otroškega vrta. Razstavljeni predmeti so obsegali 5 velikih soba, pa je bilo treba veliko izločiti, ker ni bilo prostora. Pogled v razstavne prostore, ki so bili lepo okrašeni, je moral vsakogar očarati. Človek pravzaprav ni vedel, kje naj bi začel z gledanjem; ali pri dekliških ročnih delih, prtihi, oblekah, perilu itd., ali pri deških ročnih delih, vsakovrstnem orodju, da celo orožju — seveda lesenem — vozovih, iz gline modeliranih živalih, papirnatih kapelch, jastih in toliko in toliko drugih stvarih, ali pri njihovih risbah v barvah in svinčniku. Vse je bilo tako lepo izdelano, vse tako lepo razpredeljeno, da je morala vsaka najmanjša stvar priti do veljave. Koliko je bilo tu v teh razstavljenih predmetov truda, koliko vbojdljave, koliko potrpežljivosti in koliko dela, truda in železne vztrajnosti in potrpežljivosti učitelstva vseh šol, preden je naučilo vse učence teh lepih del. — Izmed vsega lepega, kar je bilo na tej razstavi videti, pa je bila gotovo najlepša in najpriskrajša razstava novomeškega otroškega vrta, katerega vodita v dveh oddelkih g. Schweigerjeva in gđ. Maraževa. Tu je bilo videti tako srčkane stvari, izdelke malih, za šolo še nezrelih otrok, bodisi dečkov ali deklic, da se je moral vsakdo čuditi. Dvoje »letovišč« je stalo tamkaj, izdelanih iz papirja, pa razne košarice, zibelke, postelice, gugalnice, risbe, okvirčki, šatulje in druge igračke. Ko človek vse to gleda, mora nehotе vzljubiti nepoznane mu malčke, ki so pod vodstvom svojih pšrtvovalnih učiteljev lepo in lično izdelali tako lepe in srčkane stvari. Vsemu učitelstvu kakor tudi otrokom, ki so pokazali tako lepe uspehe v tako kratkem času, moramo le čestitati.

Streli v prsa. V torek, dne 21. t. m. se je mudilo v neki gostilni v Vel. Loku več fantov, med njimi tudi Ludovik Slajpah, pos. sin iz Vel. Loke. Pa je prišlo okoli desetih zvečer do prepira, med katerim je naenkrat počilo in Slajpah se je zgrudil zadet v prsi. Prepeljali so ga sicer takoj v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji, kjer so mu nudili pomoč, vendar pa je velika nevarnost za njegovo življenje.

Pomotoma so ga pretepli. V bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji leži Jože Kastelic, pos. sin iz Vinjega vrha pri Črnomlju, katerega so neki fantje v temi pretepli. Šel je namreč spat na domač hlev v mrvo. Pa so prišli tam mimo neki fantje in so mislili, da leze kak postopač na hlev. Zato so gredli za njim in ga dobro nabili.

Zborovanje gostilničarjev

Maribor, 23. junija.

Ob številni udeležbi je bil danes popoldne v hotelu »Merane« izredni občni zbor mariborskih gostilničarjev in kavarnarjev. Sklican je bil z namenom, podati članstvu pregled dosedanjega delovanja zveze gostilničarskih združenj in določiti enotne cene piva na drobni prodaji v Mariboru. Zborovanje je otvoril predsednik Andrej Oset ter podal poročilo o vlogah, katere je zveza po trgovski zbornici vložila v interesu gostilničarskega stanu na pristojna mesta. Tako je na podlagi teh predlogov banska uprava izpremenila svoj sklep o izdajanju dovoljenj za vinočete, katere bodo dobivali odslej samo vinogradniki, ki od vinogradov v resnici živijo. Predlagal je nadalje spremembo trošarinskega zakona, novo odmero točilnih taks, znižanje trošarinske takse za kavarnarje ter povrnitev državne in občinske trošarine, ki je bila vplačana od zalog. Tajnik zadruga Peteln je podal kratko poročilo o delovanju zveze. Predsednik je nato otvoril debato o enotnih cenah piva na mestnem področju. Gostilničarji so se obvezali, da bodo točili pivo vrček po 4.50 Din. Na zborovanju so razpravljali še o nekaterih odstavkih trošarinskega zakona ter o vprašanju znižanja najemnin za gostilniške lokale. Kot zastopnik banske uprave se je udeležil občnega zbora obrtni nadzornik Založnik.

★

○ Knezoškoof dr. A. Karlin se je vrnil v Maribor iz Rogoške Slatine, kjer se je nahajal na zdravljenju.

○ Petim letošnjim lavantinskim novomašnikom podeli vladika dr. Andrej Karlin v nedeljo 10. julija ob 7 jutraj sveto mašniško posvečenje.

○ Padlim junakom časten spomin. V torek 28. junija bo ob 10 v stolnici pontifikalni Requiem za vse v bojih za vero in domovino padle junake.

○ Kapela sv. Križa v tukajšnji stolnici se prenavlja. Dela so se že pričela ter bodo stroški znašali okoli 20.000 Din.

○ Dečji dom? Čujejo se glasovi, da obstajajo načrti za prireditev banov. stanovanj. poslopj v Strossmayerjevi ulici za Dečji dom, ki ima svoje prostore v isti ulici št. 26. Ni mogoče verjeti, da bi kdo s tem resno mislil. V stanovanjskih hišah so številniki ter je cela prostorna preuredba čisto pri-krojena stanovanjskim potrebam. Koliko bi stala adaptacijska dela? In kam naj gredo stranke v tem času krutega pomanjkanja stanovanj? In ali ne ustrezajo v dovoljni meri dosedanje lepo urejeni prostori Dečjega doma svojemu namenu?...

○ Dijaške pavalne tekme. Plavalni sport je našel v Mariboru mnogo pristaev zlasti med dijaško mladino. Dasi dijaštvu ni dovoljeno sodelovanje v sportnih klubih, kjer bi se lahko v plavalnem sportu sistematično izpopolnjevali, vendar je v njihovih vrstah mnogo mladih talentov, ki obetajo v tej sportni panogi še lepe uspehe. Prihodnjo nedeljo se bodo pomerili mladi plavalci na Mariborskem otoku med sabo. Nastopili bodo gimnazijci, realčani in učiteljskišniki. Tekmujejo v vseh načinih plavanja in v water-polu.

○ Sprejem v policijsko šolo. V podnadzorniško šolo v Zemunu sta bila z ministrskim odlokom sprejeta mariborska stražnika Rafael Pušnar in Anton Kunst.

○ Mrliški zvon. V splošni bolnišnici je umrl upokojeni železniški nadspovednik Matija Rekelj v starosti 72 let. Blagega pokojnika pokopljejo danes ob 18 iz mrlišnice v grobnico na mestnem pokopališču. Naj počiva v miru, žalujočim naše so-žalje!

○ 150 občinskih svetnikov seje. Skupna seja mariborskih in okoliških občinskih svetov se vrši danes ob 19 v veliki kazinski dvorani. Na dnevnem redu so volitve konkurenčnih odborov za mariborske farne cerkve.

○ Kavarna v parku bo zopet odprta. Apeli v našem listu in iz vrst občinstva na mestno občino radi kavarne v parku niso bili zamen. Kavarna bo še letos zopet obratovala. Zunanost in notranost bodo sedaj nekoliko popravili, nato pa sledi otvoritev. Preskrbljeno pa bo, da se nočni mir s preglasno godbo in dolgotrajno policijsko uro ne bo kalil. Otvoritev kavarne bodo obiskovalci parka gotovo z veseljem pozdravili.

○ Kdaj bo železniška kolonija elektrificirana? Stanovalec železniške kolonije je povišanje stanarine, o čemer smo že poročali, silno prizadelo. Upajo sedaj, da jim bo železniška uprava v nadomestek nudila druge ugodnosti. Kolonija še vedno čaka na objubljeno elektrifikacijo in kanalizacijo. Oboje je nujno potrebno ter bi bilo izvedljivo brez prevelikih bremen.

○ Drava narašča. Vodostaja Drave je bila že doslej zelo visoka, sedaj pa se je čez noč dvignila za dober meter. Zaenkrat še ni nevarnosti za nizko ležeče kraje pod Mariborom.

○ V poročilu o smrti gđne Hermine Spesove se nam je v včerajšnji številki pripetila neljubna pomota. Umrla ni hčerka g. stavbenika Spesa Franca na Tržaški cesti, ampak hčerka podjetnika Ivana Spesa na Betnavski cesti 26.

○ Ureditve zgornje Gosposke ulice. Mestni gradbeni urad je pričel z ureditvijo Gosposke ulice od križišča Slovenske do Gregorčičeve ulice. Pločnik bo razširjen v isto širino, kakor je pred banovinsko palačo. Tudi na nasprotni strani bo zgrajen nov asfaltni pločnik, dočim bo cestišče tlakovano. Prihodnje leto pa se bo tlakovala cela ulica do parka.

○ Poživitev tujskega prometa. Na iniciativo mestne občine ter nekaterih javnih in kulturnih delavcev se pripravila v kratkem v Mariboru anketa, na kateri se bo razpravljalo o važnem vprašanju, kako poživiti tujski promet v mestu. Pokazalo se je namreč doslej, da je vsa živahna propaganda še nezadostna; treba je poleg tega še velikopoteznejših prireditev, ki bi privabile v Maribor večje množice. Za zgled bi naj služila Ljubljana.

○ Dremajočemu sezul nove čevlje ter izgubil. V neki gostilni na Frankopanski ulici se je dogodil v sredo zvečer slučaj tatvine, ki ima menda le redkokoli primeru. Malo natrkanemu gostu, ki je zadremal za mizo, je njegov tovariš, s katerim sta se spoznala pri kozarcu, sezul nove čevlje ter izgubil s plenom v temo. Zaspanec je menda mislil, da ga doma sezujejo, ker ni niti mignil. Pač pa je rentatil potem, ko je moral bos na deževno in mokro cesto. Drznega tatuna pa je naslednje jutro izsledil detektiv ter mu plen zopet odvzel.

○ Na elektrovodu zgorel. V Limbušu se je v sredo zvečer dogodila strašna nesreča. 12 letni pastirček Tone Klobasa je splezal na elektrovod ter prišel v dotik z žico. Posledice so bile strašne. Truplo je na žicah viseč dobesedno zogljenelo. Prizor je gledala dečkova mati, ki je ob strašnem pogledu omedlela. Ostanke trupla so sneli uslužbenci elektrarne z žic, mater pa so prepeljali v bolnišnico.

○ Peto si je odrezal. V Radvanju pri Mariboru je zadela huda nesreča 11 letnega Rudolfa Zliringerja. Fantek se je motal okrog koscev ter naletel na ostro koso, ki jo je eden koscev v tistem tre-

Maribor

nutku odvrget proč. Stopil je na rezilo z boso peto ter si jo odrezal. Dečka so spravili v mariborsko bolnišnico.

○ Sibre v glavo. Mali 8 letni Ivan Korošec v Spodnjih Lazah pri Konjicah je zvedavo in radovedno oprezoval, kako je njegov brat polnil starinsko pištolo na kapselj s smodnikom in šibrami, katere je sam napravil iz stolčnih žrebcev. Naenkrat so je posvetilo in že je imel mali Ivan ves naboj v glavi. Sreča samo, da je bilo malo smodnika ter mu je strel pognal sibre le pod kožo. Pa je vseeno poškodba huda. Dečka so spravili v mariborsko bolnišnico.

○ Orožje ni igračka. Na nepojasnen način so dobili v Selnici ob Dravi mladi dečki v roke nabit samokres. 14 letni Maks Stamfer je junaško razkazoval okoli stoječim mladim korenjakom orožje. Naenkrat pa se je samokres sprožil in strel je odnesel Stamferju sredinec leve roke in mu povzru še razmesaril dlan. Zdravi se v mariborski bolnišnici.

○ Huda kazen. Leto dni in šest mesecev je prisodilo včeraj mariborsko okrožno sodišče Josipu Sturmju, svoječasemu nastavljenju tvrčke »Tatra« v Mariboru, radi tatvin, katere je zagrešil na škodo svojega poslodavca. Sturm je bil zaposlen pri »Tatri« meseca decembra lanskega leta. Radi manjših tatvin pa je bil odpuščen in sodišče mu je prisodilo šestdesetsterni zalogi zapor. Komaj na svobodi je začel znova krosti razgovorne predmete iz garaže, skladišča in pisarne imenovane tvrčke, ker je še vedno imel ključ od garaže. Oškodovalec je tako tekom dveh mesecev tvrčko za skupno 4590 Din. Končno se je pa ujel sam, ker je ob priliki takega nočnega obiska zadremal v garaži na mehčkem lizuminskem sedelu ter ga je presenetil zjutraj vrtar, ki je našel garažna vrata odprta.

Celje

○ Na dekanjski konferenci 30. junija 1. 1931 je bilo sklenjeno, naj bi se letos na praznik sv. apostolov Petra in Pavla vršil v Celju evharistični kongres za celjsko dekanijo, da se tako izvrši program ordinariata, ki želi, da bi se vršili taki shodi po celi škofiji. Temu sklepu so se pridružile lanske dekanjske konference sosednih dekanij. Vseled sklepov teh dekanjskih konferenc se bo vršil dne 29. junija t. l. evharistični kongres v Celju po sledečem sporedu. Ob 9 bo sv. maša na Glavnem trgu, katero daruje prevz. knezoškoof lavantinski dr. Andrej Karlin. Po sv. maši bo versko zborovanje. Popoldne ob 2 pa bo procesija z Najsvetejšim iz Opatijske cerkve po ulicah mesta, kakor na praznik presv. Rešnjega Telesa. V procesiji bosta prva braslovška dekanija, za njo celjska, potem škof z Najsvetejšim potem pa laška in novocerkovška dekanija. Braslovška dekanija se zbere ob tri četrti na 2 popoldne na Dekovnem trgu, celjska v Gosposki ulici, laška in novocerkovska pa na Glavnem trgu. Natančen spored bo objavljen v nedeljo.

○ Maturirali so na državni realni gimnaziji: Artnak Franjo, Bolka Franc, Černigoj Vladimir, Fajš Rudolf, Frece Franjo, Gornikova Karolina, Jelenova Ivana, Kodričeva Marija, Koren Stefan, Koželj Ladislav, Králj Drago, Kunelj Egon, Langus Milan, Levčeva Kristina, Oberžan Justin, Okornova Terezija, Pavšič Vladimir, Prekoršek Tugomer, Rednak Josip, Rožmanova Vanda, Šavelli Inlji, Šmigovčeva Olga, Tauschmann Josip, Turšek Avgust, Vatovec Bruno, Vrenjakova Milica in Zvab Vladimir ter privatistka Kerševanova Marija. — Podčrtani so bili oproščeni usmenega izpita.

○ Razstava ženskih ročnih del. V zavodu šol. sester v Vodnikovih ulici se bo vršila v dneh od 26. do 28. t. m. razstava ženskih ročnih del učenk osnovne šole. Razstava bo odprta vsak dan od 8 do 12 in od 1 do 7. Vstop na razstavo je prost vsakomur.

○ Smrtna kosa. V javni bolnišnici je umrl v četrtek 23. t. m. v starosti 25 let Vinčo Novak, Brezposelni delavec od Sv. Ambroža pri Novem mestu. — Isti dan je umrl v javni bolnišnici v starosti 47 let Krivec Martin, brezposelni delavec iz Nove cerkve. — Naj v miru počivata!

○ Na mesto venca na grob pokojnega dr. Erhartiča sta darovala gg. Alfred Ceban in Albina Filipičeva iz Maribora 200 Din celjskemu Gasilnemu in reševalnemu društvu. — Iskrena hvala!

Ptuj

○ Odpis davčnih zaostankov. Mestni magistrat opozarja prizadete davkoplačevalce, da poteče dne 26. t. m. rok za vložitev prošnje za odpis davčnih zaostankov.

○ Napadalni vlomilec. Na dvorišču posestnika Jožefa Habjančiča v Vareji so se pojavili ponoči sumljivi moški, ki so hoteli vlomiti v stanovanje. Posestnik je postal pozoren na ropot ter šel gledat, kaj se zunaj godi. Čim je odprl vržna vrata, je dobil tako močan udarec po glavi, da je omedlel. Prepeljali so ga v bolnišnico. Za storilci je uvedena preiskava.

○ Zasačena sta bila pri kraji perutnine, pri nekem posestniku na Ptujski gori, 28 letni brezposelni graverski pomočnik M. P. iz Kranja in 22 letni brezposelni delavec A. Z. iz Ljubljane. Sedaj se nahajata v zaporih ptujskega okrajnega sodišča.

○ Zanimivo razstavo priredi v dneh od 26. do 29. t. m. »Začijerejsko društvo v Ptuj«, na dvorišču hotela Koser.

Slovenjgradec

Zaključek gospodinskega tečaja. V nedeljo se je zaključil trimesečni gospodinski tečaj, ki se je vršil v župnišču v Pamečah pod vodstvom gospe Keler in gđe. Milavec. Od 8 jutraj do 3 popoldne je bila v šolskih prostorih odprta razstava izdelkov, ki so pokazali, s koliko ljubeznijo in sposobnostjo so bile pridne roke na delu. Popoldne ob 3 so bili praktični izpiti in slavnostni nagovori, ki jih je otvorila voditeljica tečaja ga. Kelerjeva. Po končanih izpitihi je govoril in pozdravil navzoče številne goste in ostalo občinstvo, načelnik okraj. kmetijskega odbora inž. V. Vrhnjak, ki ima največ zaslug, da se je ta tečaj vršil. Nato je spregovoril tudi ok. podnačelnik Eiletz ter so sledili hvaležnostni govori tečajnic prirediteljem.

Jesenice

Razstava šolske mladine. Jeseniška osnovnošolska mladež bo razstavila svoja dela v nedeljo, 26. t. m. da pokaže svoj trud in svoje uspehe. Razstava bo trajala od 7 jutraj do 18 zvečer. Vstop prost. Vsi stariši in prijatelji mladine iskreno vabljeni.

Sportna senzacija. V nedeljo ob 11 dopoldne se bo vršila pokalna tekma med SK Ilirija Ljubljana in S. O. Borec Jesenice. Tekma utegne biti zanimiva, ker bo Ilirija pokazala vso lepoto in tehniko, dočim bo moral Borec vse to nadomestiti s požrtvovalnostjo in vztrajnostjo, da ne bo prevelikega poraza.

Dnevna kronika

Koledar

Petek, 24. junija: Rojstvo Janeza Krstnika. Kres.

— Na držav. moškem učiteljskem v Ljubljani so se vršili učiteljski diplomski izpiti v času od 1. do 18. junija pod predsedstvom min. odposlanca g. vseučiliškega profesorja dr. Ivana Prijatelja. Izpit je delalo 89 rednih gojencev ter 2 kontraktualca. Uspehi izpita je: uspešno so napravili izpit vsi redni učenci in eden kontraktualec, dočim je dobil drugi popravni izpit iz enega predmeta. Imena aprobiranih: Agrež Boris, Barle Nikolaj, Bolta Vekoslav, Casagrande Julij, Cerkvenik Franc, Cvar Miroslav, Drogenik Božidar, Fink Stako, Fuchs Marijan, Golar Emanuel, Goršek Rudolf, Havliček Josip, Jankovc Leon, Jenko Metod, Kastelic Ivan, Kerčan Ivo, Ladič Milan, Leder Mirko, Lensčak Dušan, Levstik Ivan, Maver Danilo, Mihelič Alojzij, Miklič Anton, Müller Anton, Perko Josip, Rihar Ivan, Skulj Edvard, Stante Jurij, Strubelj Drago, Svegl Stefan, Tolmajner Leon, Vanič Viljem, Vidmar Viktor, Volk Rudolf, Zemlja Gabrijel in Jelič Rudolf.

— Na drž. ženskem učiteljskem v Ljubljani so se vršili učiteljski diplomski izpiti od 1. do 22. junija pod predsedstvom g. univ. prof. dr. Franca Jenška kot ministrskega odposlanca. K izpitu so bile pripuščene vse absolventke obeh peth razredov (77), 1 kandidatka, ki je po enem letu izpit ponovila, in 1 kontraktualna učiteljica (dopol. izp.). Uspešno je napravilo izpit 64 kandidat, 10 kandidatkam se je dovolilo popravni izpit iz enega predmeta v avgustu, 5 kandidat je bilo odklonjenih na eno leto. — Diplom o učiteljskem diplomskem izpitu so prejeli: Bertonec Julijana, Bižal Ljudmila, Božič Franiška, Božič Ljubica, Brezovar Olga, Budič Stanislava, Čebular Danila, Čuk Matilda, Furlan Eleonora, Grile Ljudmila, Groselj Valerija, Grudnik Marija, Halner Alojzija, Hribar Helena, Igljč Aida, Ilc Marija, Ilvar Elizabeta, Jekl Justina, Jelišnik Velena, Jugovic Kornelija, Juvanc Rada, Knez Julijana, Kobal Viljemina, Köchl Zlatica, Kotol Ida, Komel Olga, Kos Ana, Kosce Cirila, Kozina Zlata, Lavrič Ljudmila, Leskovic Hedvika, Ljubič Barbara, Malahovsky Hildegarda, Malneriš Milena, Marovšek Zora, Merhar Stanislava, Mišič Daniela, Pengov Marija, Petsche Ernestina, Podboj Julijana, Renčelj Zorislava, Ročnik Angela, Selko Vincencija, Sinkulec Stefanija, Sturz Doroteja, Suhadolnik Vida, Svetek Daniela, Setina Danica, Setina Vida, Sorli Elizabeta, Strucler Ljudmila, Švalj Josipina, Švigelj Angela, Švigelj Bogomira, Torkar Marija, Trobovšek Magdalena, Trost Milena, Uranič Justina, Urbančič Terezija, Vales Nada, Zakrajšek Nada, Zemljak Stanislava, Zickero Helena in Zigon Ljudmila.

— Zaključni izpit na državni trgovski akademiji v Ljubljani se je vršil pod predsedstvom min. odposlanca M. Presla, inšpektorja za strokovno šolstvo, od 7. junija do 23. junija. Od 29 prijavljenih kandidatov (inj) je izdelalo 21, na 3 mesece je bilo odklonjenih 8. Izpit so položili: Erker Helena, Gagel Oton, Guštin Anica, Jug Franc, Karba Drago, Klemenčič Franc, Kranjc Avgusta, Krašovec Albina, Lampič Ida, Metelko Alojzija, Mihelak Vincencij, Ogrinc Milan, Osterman Draga, Peterl Bogumila, Petrič Dora, Pikel Zoran, Pogačnik Leopold, Primožič Maks, Repovš Franc, Setnikar Stefanija, Zemljak Milena.

— Slovenska Matica naznanja, da se bo v nedeljo, dne 3. julija odprla slovn. pisatelj Jos. Maru za stoletnici njegovega rojstva spominska plošča v Stangl, njegovem rojstnem kraju. Vabijo se njegovi učenci, slovenski književniki in drugo občinstvo, da se udeležijo slavnosti. Odhod iz Ljubljane z jutranjim vlakom ob 7.18 v Litiijo, od tu pa peš.

— Na praznik, 28. t. m. (Vidov dan) denarni zavodi v Dravski banovini ne poslujejo. — Društvo bančnih zavodov v dravski banovini.

— Akademski poklic. Ker občinstvo povprašuje po knjigarnah po tej knjigi, opozarjamo ponovno, da se knjiga začasno dobiva samo pri založniku (Slov. kat. akad. starešinstvo v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7) vsak delavnik od 9-11 in 14 do 16, in sicer po Din 28.— (po pošti 33 Din). Ta subskripcijska cena bo veljala do 15. julija t. l. Od 16. julija dalje se bo po knjigo dobivala samo po knjigarnah, in sicer po Din 40.—. Komisijko založbo bo takrat prevzela Jugoslovanska knjigarna. — Knjiga je vzbudila zaslužno pozornost po izredno tehtni vsebini, plodom dolgoletnega študija, po krasni opremljeni in po nizki ceni brez primere.

— Pri Sv. Miklavžu na Boču bo v nedeljo, 23. junija sv. maša ob 10.

— Avstrijski bankovci po 20 in 100 šilingov z datumom 2. januarja 1925 izgubijo svojo vrednost 30. junija 1932. Do tega datuma jih še zamenjava avstrijska Narodna banka (ki ima podružnico tudi v Celovcu), potem pa izgube vsako veljavo.

— Opozorilo. Vedno česče se dogaja, da se vozijo izletniki v Kamniško Bistrico s kolesi po turistijski poti. Ker je ta pot izpeljana v mnogih in precej velikih ovinkih, je kolesarjenje po pešpoti nevarno za pešce kakor tudi za kolesarje same in le čuditi se je, da se ni še dogodila kakšna večja nesreča, zlasti ob nedeljah in praznikih, ko je promet na tej poti izredno živahen. Meščanska korporacija je sicer že postavila desko s svarilnim napisom, da je kolesarjenje po turistijski poti prepovedano. Vendar se nič ne briga za to prepoved in kolesarski izletniki se množe od nedelje do nedelje.

De se obvarujejo vsaj izletniki — pešci nadlegovanja po mnogoštevilnih kolesarjih bode Meščanska korporacija v Kamniku odločno zabranila vožnjo s kolesi v Kamniško Bistrico. Za sedaj je dovoljena vožnja s kolesi v Kamniško Bistrico samo do Konjske; tam bodo morali kolesarji pustiti svoja kolesa, ako hočejo naprej v Bistrico. Ta prepoved velja od nedelje 26. junija 1932, na kar opozarjamo turiste-kolesarje.

— Razglas. Uprava občine ljubljanske razpisuje drugo javno pismeno ofertalno licitacijo za prevzem in izvršitev električne instalacije v novih carinskih objektih v Ljubljani. Proračunska vsota je 184.112 Din. Licitacija se bo vršila v ponedeljek 27. junija ob enajstih v mestnem gradbenem uradu v Ljubljani, soba št. 16. — Kraljevska banka uprava dravske banovine razpisuje javno pismeno ponudbeno licitacijo za prevzem del pri gradnji stanovanj hč Carinarne v Mariboru. Licitacija bo 11. julija ob enajstih v prostorih tehničnega oddelka v Ljubljani. Proračunski znesek znaša za vsa tri poslopja 3.865.862 Din.

— Telefonske zveze. Prometno ministrstvo je dovolilo, da se odpravi telefonski promet na progah Dolnja Lendava—Trst (za tri minutni pogovor 2.25 zl. fr.); Dolnja Lendava—Beka (2.55 zl. fr.) in Dolnja Lendava—Milan (3.60 zl. fr.).

— Nepošten uradnik. Te dni je nenadoma izginil iz Kotor Varoša v Bosni 26-letni Abdulah Dizdarevič, gozdarski referent pri okrajnem glavarstvu. Pregledali so blagajno in odkrili, da

manjka 100.000 Din. Dizdarevič so aretirali v Sarajevu in ga bodo prepeljali v Kotor Varoš.

— Dva Zagrebčana izginila. Zidarjeva žena Ana Lončarič v Zagrebu je naznanila policiji, da je pred par dnevi izginil njen mož Tomaž. Preden je šel od doma, je rekel, da gre v smrt. Zena se boji, da je mož res izvršil samomor. Pravtako je izginil brezposelni Stefan Pavlič, star 24 let. Policija je v obeh slučajih uvedla preiskavo, ki pa je bila doslej brezuspešna.

DAJ ledeno kavo DAM

— Noseče matere se morajo skrbno varovati vsakega zaprtja z uporabo naravnih »Franz-Josef« grenčice. Predstojniki vseučiliških klinik za ženske hvalijo sodelovanje pristno »Franz-Josef« vodo, ker se lahko zauživa in se gotovo pojavi v kratkem času odvajajoči učinek brez neprijetnih stranskih pojavov. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Avtobusni vozni red za vse avtobusne vožnje v dravski banovini je izšel. Prodaja se po 6 Din po trafikah in knjigarnah ter pri avtobusnih podjetjih. Glavno razprodajo ima potovalna pisarna »Putnik« v Ljubljani, Dunajska cesta 10. Vozni red je tiskala in založila tiskarna Merkur v Ljubljani.

— »Zamorček«, misijonski mesečnik s slikami za mladino. Letnik 20. — Prinaša lepe povestice, slike in popise iz zamorskih dežel. Za mladino jako vzgojen in poučen, zato ga č. gg. katehetom in cenj. starišem toplo priporočamo. Cena na leto 7 dinarjev. — Naroda se tam kot »Odmev iz Afrike«, Metelkova 1. — Vsebinska št. 7 (julij): Zamorčeva zahvala svoji nebeski dobrotnici. — Stefan, žudež ozdravljen. — Iz navihanke — Solnčika. — Rešen dvojne sužnosti. — Kako se naši otroci kešajo. — Za vse naročnike »Zamorček« in »Odmev« berejo afriški misijonarji letno 500 sv. maš.

— »Odmev iz Afrike«, misijonski mesečnik s slikami. Letnik 20. Blagoslovljen po papežih Piju X., Benediktu XV. in Piju XI. Stane za celo leto 10 Din. Naroda se pri Družbi sv. Petra Klavirja, Ljubljana, Metelkova 1. — Vsebinska št. 7 (julij): Vsem afriški misijonarjem — Ob 10-letnici smrti božje služabnice Mar. Ter. Ledochowske — Delo in trpljenje — Se nikdar zastoj! — Pomočniki misijonarjev — Povejte vsem dobrotnikom... — Apostolski vikariat Dahomey — Kratka misijonska poročila — Nedeljski doživljaji misijonarja — Odloki sv. Kongregacije propagande — Sveto umiranje — Zahvala za mašno knjižico v afriškem naraju — Mariji Tereziji smo izročili zadevi — Uslišane prošnje na priprošnji Marije Terezije Ledochowske. — Za vse naročnike »Odmev« in »Zamorček« berejo afriški misijonarji letno 500 sv. maš.

— »Franz-Josef« grenčica čisti želodec, črevo in kri.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI priporoča:

Baudrand, B.: Die innerliche Seele. Wegweiser zum wahren Leben in Christo. 189 strani, vezano Din 45.—. — Knoll, A. M.: Der soziale Gedanke im modernen Katholizismus. Von der Romantik bis zum modernen Katholizismus. 317 strani, vezano Din 58.—. — Liener, P. P.: Der moderne Redner. Eine Einführung in die Redekunst, nebst einer kurzen Geschichte der Beredsamkeit und einer Sammlung vollständiger Reden aus neuester Zeit. 405 strani, vezano Din 92.—. — Lippert, P.: Von Festen und Freuden. 260 strani, vezano Din 87.—. — Lippert, P.: Vom Gesetz und von der Liebe. 347 strani, vezano Din 87.—. — Muckermann, Fr.: Der Mensch tritt über die Schwelle. Betrachtungen über die Zeit. 357 strani, vezano Din 43.—. — Oberhammer, Dr. Kl.: Beispiele aus dem Leben. Für Kanzel und Schule. 410 strani, vezano Din 135.—. — Oberhammer, Dr. Kl.: Vertraut auf die Gottesmutter! Wahre Begebenheiten aus unseren Tagen. 178 str., vezano Din 38.—. — Riechstätter, K.: Das Herz des Welterlösers in seiner dogmatischen, liturgischen, historischen und ästhetischen Bedeutung. 128 strani, vezano Din 39.—. — Tillinger, J.: Mehr Mut und Zuversicht! Wider die Trübsale der Zeit. 281 strani, vezano Din 54.—.

Naznanila

Ljubljana

Seja Stalne prosvete je drevi ob pol 9 v Jugoslovanski tiskarni.

Maribor

Izobraževalno društvo v Melju ima v nedeljo, dne 26. t. m. ob običajni uri svoj redni mesečni sestanek.

Katoliška omladina obhaja v nedeljo ob pol 8 zjutraj Alojzijevo pobožnost. Po sveti maši zborovanje.

Slovensko žensko društvo priredi dne 18. septembra v slučaju slabega vremena pa dne 25. septembra oz. 2. oktobra dobrodelno tombolo v prid »Počitniškega doma kraljice Marije«. Društva se naprošajo za upoštevanje pri morebitnem določanju svojih prireditvev.

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

OPERA

Začetek ob 20

Petek 24. junija: Taprto.
Sobota 25. junija: TURANDOT. Red B.
Nedelja, 26. junija: V slučaju ugodnega vremena ob 15 »PRODANA NEVESTA« v Tivolskem parku. Znižane cene.

Poslednja abonentska operna predstava v letošnji sezoni bo v soboto, dne 25. t. m. Vpizori se za red B opera »Turandot« z gospo Vilfan-Kunčev v naslovni vlogi.

Nedeljska predstava pod milim nebom. Vsalet trajnega deževnega vremena se niso mogle vršiti skušnje za vpizoritev opere »La Mascotte«, zato se poje v nedeljo popoldne ob 15 poslednjič v letošnji sezoni v Tivolskem parku Smetanova »Prodana nevesta« po znanih cenah. Predprodaja vstopnic pri dnevnih blagajni v operi.

Pridobivajte novih naročnikov!

čuva pred okuževanjem
ubija hitro okuževalce

Ljubljanska splošna bolnišnica

Oddelek za infekcijske bolezni - Vodja primarij dr. Valentin Meršol

V skupino infekcijskih bolezni spadajo vse one bolezni, katerim je izvor infekcija ali okuženje. Njihovi povzročitelji so najmanjši pripadniki rastlinskega in živalskega carstva, imenovani s skupnim imenom mikrobi. V slovenskem jeziku se infekcijske bolezni navadno imenujejo kužne ali nalezljive bolezni.

Infekcijske bolezni delimo v dve glavni skupini: akutne, s hitrim potekom, in kronične ali dolgotrajne. Med akutne spadajo: škrlatinka, davica, ošpice, norice, tifus, griža, pljučnica, akutni revmatizem sklepov, malarija, šen, razne angine, influenza ali hripa, ošloski kašelj, vrančni prisad, tetanus, mumps, zastrupljenja krvi (sepsa) in še mnogo drugih. Glavna zastopnika kroničnih infekcijskih bolezni sta pa tuberkuloza in sifilis.

Bolniki z infekcijskimi boleznimi se pošiljajo v bolnišnico iz dveh namenov: a) radi zdravljenja; b) radi tega, da se s sprejemom v bolnišnico oddele ali izolirajo od drugih ljudi, ki bi lahko od njih dobili ali nalezili bolezen, ter da se na ta način prepreči širjenje nalezljivih bolezni.

V ljubljansko bolnišnico se pošiljajo bolniki z infekcijskimi boleznimi ne samo iz Ljubljane, ampak tudi iz okrajev: Ljubljana-okolica (relativno zelo veliko bolnikov), dalje Kranj, Radovljica, Kamnik, Logatec, Novo mesto in Litiija.

Oddelek za infekcijske bolezni je primeroma zelo majhen in more sprejeti samo okrog 60 bolnikov. Radi pomanjkanja mesta se sem sprejemajo samo bolniki z davico in škrlatinko. Ker je število bolnikov teh dveh bolezni posebno v jesenskih in zimskih mesecih precej veliko, zato je oddelek večinoma prenapolnjen ter bi samo za davico in škrlatinko potrebovali 80—100 postelj.

V dravski banovini je kljub raznim optimističnim izjavam številčno stanje nalezljivih bolezni letos izredno veliko. Razen nekaj mesecev trajajoče hripe ali influence je vladala in vlada letos v Ljubljani in okolici epidemija ošpic, mumpsa, ošloskega kašlja in angin poleg več ali manj pogostih slučajev drugih nalezljivih bolezni, od katerih je posebno potrebno omeniti davico. Davica je v naših krajih v zadnjih letih sploh čedša in težja kot v drugih krajih države. To je še posebno izrazito letos, saj je sedaj v letnem času, v katerem je bil navadno pododdelek za davico v prejšnjih letih skoro prazen, primeroma zelo veliko bolnikov. Kaj bo šele jeseni, ko je sezona za davico?

„Jezik očistite peg!“

Zadnje čase se je začelo v slovenskem novinarstvu nekaj gibati. Izza vojke do teh dni je kazalo, da se je začel nek nov beg za rekordom, kdo bo jezik bolj grdil in uničil. Sedaj pa vidimo, da se je javljiva vest vendarle vzdrnila. Glasovi, ki se javljajo v časnikih, so dokaz, da nam je tega rokavništva že preveč.

Vsekakor bo treba ukreniti kaj temeljitega. Z drobeci in ivermi, kakor jih vidimo včas v stolbeih kakšnega časnika, stvari ni popolnoma ustrezno. Treba bo zastaviti nož na korenino in odrezati to, kar ne poganja pravi; pa bo tudi kaj iz koreninjenega treba na novo vsaditi in utrditi.

Na vse strani ustrezajočo, popolno, odločno in spore preprečujočo knjigo bi mogel sestaviti le odbor slavistov od vseh vetrov Slovenije. Bili bi naj člani nekake akademije, ki bi imela brezpopolno veljavo in njih beseda bi morala vezati vse, ki hočejo prav govoriti in pisati. Na žalost Slovenci se nismo prišli do tega mejnika v svojem jeziku.

Naša slovnica z izrazoslovjem, ki bo delo teh akademikov, bo morala tudi za stalno ugotoviti podarek, se s slovenskega vidika baviti z glagolom, ki bi moral biti lepota in moč našega jezika ter pregledati in presoditi besedišče. Ravno z besedami in izrazi zelo grešimo. Ta hoče na primer navleči od vseh strani pri nas neznanih besed, oni pa preganjajo kdo ve kje vse po Sloveniji znan izraz edino zato, ker ga doma ni čul.

Posebno bo paziti, da izstrebimo vsa rekla, ki jih imamo iz francoskega, nemškega ali italijanskega jezika. Presadili so jih k nam ljudje, ki jim je skvarilo okus slabo poznanje tujega in domačega jezika.

Zgodilo se je tudi, da so nam naši olimpovci sami postregli s kako novostjo, ki ne drži.

Zmeda v našem jeziku je danes popolna. Kdor je grudi zvest in jo ljubi, želi da bi naš narod zopet začel tisto lepo staro, nepokvarjeno besedo, ki se je umaknila v gore in grape k — neukim ljudem. Gaberski.

Trbovlje

Jetiki boj. Na pobudo tukajšnje Protituberkulozne lige se je vršilo že več posvetovanj, da se napravi kaj odločnega proti bolezni, ki ima ravno v delavskih krajih obilo žetev. Predsedstvo pri tej koristni akciji je prevzel g. ravnatelj ing. Loskot. Na razpolago bo posebna ordinacijska soba v tuk. bolnišnici in vsak teden bo prihajal zdravnik specialista za pljučne bolezni, ki bo vsem na jetiki bolnim brezplačno na razpolago. Tudi gmočna sredstva so zagotovljena. Človekoljubno napravno od srca pozdravljamo.

Odlikovan je bil oročnik g. Franc Tratenšek in ne Pratenšek, kakor smo pomotoma poročali. Kolesarji morajo prijaviti potom občine svoja kolesa okrajnemu glavarstvu do 10. julija t. l. Prijava mora biti kolekovanja z 10 Din. Če pa kdo proda kolo, morata napraviti kupec in prodajalec drugo skupno prijavo, ki pa je koleka prosta. Kdor bi opustil prijavo, mu grozi kazen do 1000 dinarjev.

Vidovdanske proslave priredi meščanska šola po šolski maši v telovadnici za učence in njih starše. Pri tej priliki bo najboljši učenec vsakega razreda nagrajen.

Šoštani

Razstava meščanske šole. Zvesta svoji tradiciji je šoštanska meščanska šola tudi letos priredila ob zaključku šolskega leta razstavo izdelkov risanja in ročnih del. Razstava, ki jo je okusno uredila strokovna učiteljica ga. Kirarjeva, se je vršila preteklo nedeljo v šolski risalnici, kamor je privabila obilo občinstva. Reči moramo, da so razstavi izdelki, delo mladih rok in glav, nudili velik užitek, in da so mnogi kazali že umetniško višino. Opazili smo, da so učenci posebno večji v izbiranju barv in motivov. Vse neprisiljeno, harmonično zlito. In še to: risalnica je nudila res vpoljen v risanje in ročna dela. Nepotrebne in odbijajoče navlake ni bilo. Meščanska šola je z nedeljsko prireditvijo ponovno pokazala, da je sloves, ki si ga je pred leti pridobila na razstavi slovenskih meščanskih šol

Poleg nedostajanja mesta je oddelek tudi sicer zelo pomanjkljiv (razen enosobnega prizidka, ki je bil zgrajen po inicijativi Higienškega zavoda) in potrebuje temeljite obnove in modernizacije. V tem pogledu je sedanja uprava bolnišnice pokazala mnogo umevanja in poizkusa nekatere nedostanke odpraviti, žalibog nima zadostnih sredstev.

Velik nedostatek v ljubljanski bolnišnici je v tem, da nima posebnih sprejemnih prostorov za bolnike z infekcijskimi boleznimi, ki se za sedaj sprejemajo ali na dvorišču ali pa v istih prostorih kot neinfekcijski bolniki. Dalje se skrajno težko pogreša poseben pododdelek za izolacijo in opazovanje sumljivih slučajev, pri katerih infekcijska bolezen še ni ugotovljena. Posebne preglavice delajo bolniki, ki imajo dve infekcijski bolezni hkrati, ker ni na razpolago malih sobic ali boksov za njihovo izolacijo.

Število bolnikov, ki prihajajo ali so poslani v ljubljansko bolnišnico radi zdravljenja gori naštetih akutnih nalezljivih bolezni, znaša v zadnjih letih povprečno okrog 1600 letno. Od teh se jih komaj ena tretjina more sprejeti na infekcijski oddelek. Ostale infekcijske bolezni se sprejemajo na drugih oddelkih, tako na internem: tifus, griža, pljučnica, akutni revmatizem sklepov, malarija, influenza, angine in dr.; v otroški bolnici: vse infekcijske bolezni otrok razen škrlatinke in davice; na kožnem: šen in razne druge kožne infekcije; na otolskem: razne angine. Manjše število infekcijskih bolnikov se sprejema tudi na druge oddelke. Radi pomanjkanja prostora morajo na raznih oddelkih infekcijski bolniki biti mnogokrat v isti sobi poleg bolnikov z nenalezljivimi boleznimi, kar predstavlja seveda veliko prilžnost za širjenje infekcije in je nedopustno.

Iz navedenih razlogov je neobhodno potrebno, da se čimprej zgradi moderen infekcijski oddelek z okrog 150—180 posteljami, kjer se bodo na raznih pododdelkih mogli primerno zdraviti in izolirati bolniki z raznovrstnimi infekcijskimi boleznimi. Ako ima Celje večji in lepši infekcijski oddelek kakor Ljubljana, ako je bil v Mariboru po uvidevnosti bivše oblastne samouprave v zadnjih letih zgrajen eden najlepših in najmodernejših infekcijskih oddelkov v Jugoslaviji, zakaj bi to bilo nemogoče v Ljubljani, kjer je velik moderno urejen infekcijski oddelek še veliko bolj potreben!

v Mariboru in Ljubljani, upravičen in zaslužen. Vse priznanje učiteljstvu šoštanske meščanske šole.

V tovarni gre zopet navzdol. Par tednov sem je šlo dobro; brez redukcij. Sedaj pa zopet grozi. Boda v šaleški dolini z nevidno, vendar pa z močno silo narasča. V Velenju mizerno, da je strah; praznovanje, neredno plačevanje. Zadnjič so delavci po dveh mesecih prejeli prvo plačo... In z delavcem pada eksistenčni minimum obrtnika, kmeta.

Brusnice

Izlet. Naša šolska mladina višjih razredov je napravila v ponedeljek, 20. junija izlet na Gorjance. Mi bivamo sicer prav pod Gorjanci — saj je najvišji vrh Gorjancev sv. Jera ali Trdinov vrh v naši občini, — vendar se je okrog 50 otrok udeležilo tega izleta. Vsi so bili prav veseli in zadovoljni. Razgled od studenca »Gospodičnac« jih je kar očaral. Ta šolski izlet je v dvojnem oziru koristen. Prvič niso otroci za ta izlet porabili nobenega denarja. Okrepčali so se na vrhu pri sv. Miklavžu s tem, kar so od doma s seboj prinesli. Voda se je pa gori dobila. Drugič so tu otroci najbolj nazorno spoznali bližnjo in daljno okolico svojega domačega kraja. Šli so pod vodstvom celokupnega učitelja iz Brusnic čez Dol. Suhadolc in Deklico na ono pot, ki drži od Orehovice in Cerovega loga k sv. Miklavžu. Nazaj pa k studencu »Gospodičnac« in dalje čez Gabrsko goro (vinogradi) in Gabrje v Brusnice. Pot je bila dolga za otroke, 6 do 7 ur hoje, kakor je pač bilo bližje ali bolj daleč od Brusnic iti domov.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Petek, 24. junija: 11.30 Šolska ura; V livarni in jeklarni (V. Zabkar). — 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13. Čas, plošče, borza. — 18. Salonski kvintet. — 19. Dr. L. Sušnik: Francosčina. — 19.30 Gospodinska ura, vodi gđc. Krekova. — 20. Organizacija IX. vsesokolskega zleta (iz Beograda). — 20.15 »Letiči Holandec« — prenos z Dunaja. — 22.30 Čas, poročila, plošče.

Sobota, 25. junija: 12. Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče — 17.30 Salonski kvintet 18.30 Gimnastika (Ulag). — 19.00 Dr. Fr. Veber: Umljvi dokazi za evang. istinitost Boga — 20.00 Prenos opere iz Zagreba — 22.30 Čas, poročila, plošče.

Drugi programi:

Sobota, 25. junija:

Budapest: 19.30 Pesmi — 20.00 Operetni prenos iz študija — Ciganaka glasba. — Dunaj: 20.10 Igra. — Praga: 19.00 Večerni koncert — 20.00 Instrumentalni koncert — Langenberg: 20.00 Pester večer — 22.45 Koncert — 24.00 Jazz. — Bernmünster: 20.00 Poljudni koncert. — Rim: 20.45 Komedija. — Belgrad: 19.00 Koncert radio-godalnega kvarteta — 20.00 Operni prenos iz Zagreba. — Berlin: 20.00 Pihala — 21.10 Pestra glasba. — Toulouse: 21.00 Večerni koncert — 22.45 Harmonike. — Stuttgart: 20.00 Pester večer. — Barcelona: 21.10 Radio orkester — 22.00 Operni prenos. — Milano: 20.20 Pester koncert — 21.00 Varietajski večer. — Zagreb: 20.00 Prenos iz zagrebskega narodnega gledališča.

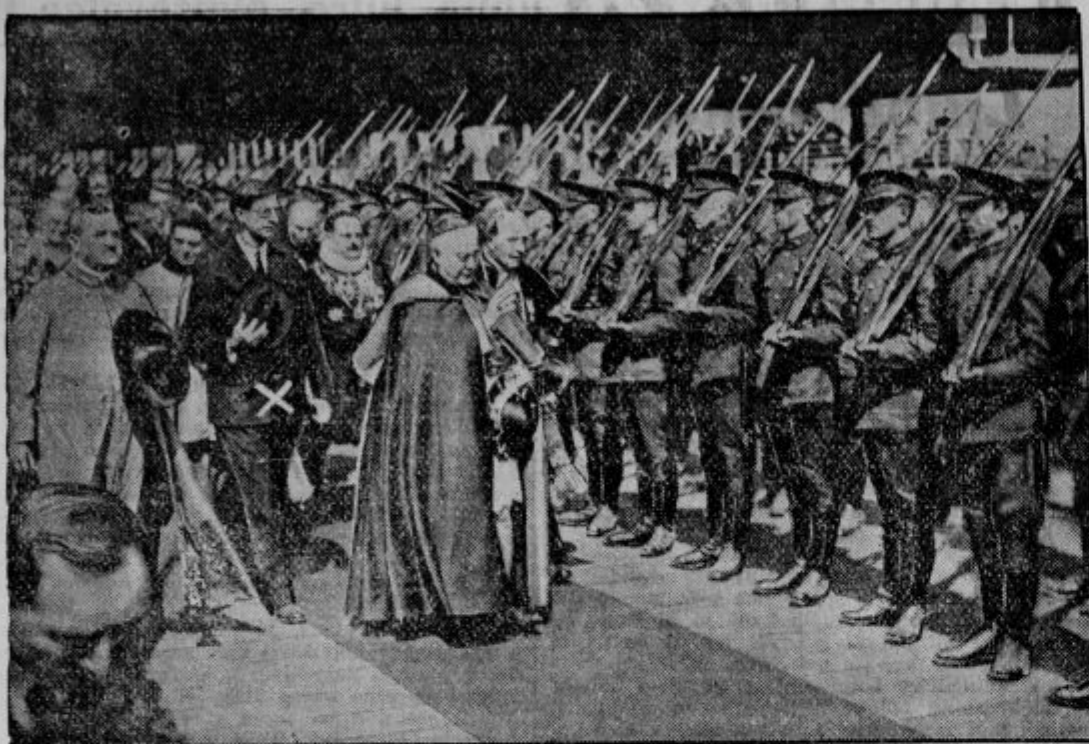
Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne.

Telefonska št. 3030.

OTOK SVETNIKOV

Z evharističnega kongresa v Dublinu: Papežev delegat kardinal Lauri v spremstvu irskega državnega predsednika de Valere (X) blagoslovlja častno četo irskih vojakov, ki izkazujejo vojaško čast zastopniku sv. očeta.

Svetovni evharistični kongres, ki se vrši v glavnem mestu irske države v Dublinu, se vrši prav ob 1500 letnem jubileju irske cerkve. L. 432 je na irska tla stopil sv. Patrik, apostol Irske, ko je poprej v Rimu od papeža Celestina I. dobil naročilo, Ircem oznanjati evangelij. V Patriku je gorla junaška apostolska duša, njegovo pokristjanjevanje Ircem je bilo junaško delo. Ustanovil je 700 cerkva, posvetil 250 škofov in 5000 duhovnikov. Umrl je kot metropolit okrog l. 445. Kar je ustanovil, to so nadaljevali številni samostani, ki jih je tudi on ustanovil. Ti prvi apostoli so Ircem poleg svetega evangelija prinesli tudi plemenito nprav, znanost in kulturo. Iz irskih menihov je izšla ena največjih postav, svet Kolumban, kateri je pozneje deloval ob Bodenskem jezeru. Pod njegovim vplivom so irsko-škotski samostani cveteli do 7. stoletja. Znana so Kolumbanova stroga življenjska navodila, ki so postala podlaga meništvu, katero je ustanovil. Sole v irskih samostanih so bile najboljše v vsej Evropi. Božja previdnost je Irsko krstila in posvetila še ob času, ko je preseljevanje narodov iz Evrope napravilo puščavo. Med tem, ko je v Evropi zaradi strašnih vojn propadala znanost in umetnost, so irski menihi pridno študirali stare pisatelje in nam zapustili najdragocenejše in najstarejše rokopise. Semkaj v mirno in svobodno Irsko so se zatekali prijatelji znanosti in svetega življenja. Iz vse Evrope so hoteli mladeniči in moške študirati na irske šole. Irski sinovi so nesli irsko kulturo in krščanski blagoslov po vseh deželah Evrope.

Irci so učenost vedno smatrali za deklo svetosti. Irska je otok svetnikov. Svojih številnih svetnikov se irsko ljudstvo še danes oklepa z brezmejno ljubeznijo in spoštovanjem. Dežela, ki je tako resno in resnično doživljala krščanstvo kakor Irska, ki je dala take množice svetnikov, je morala tudi svojemu ljudstvu utisniti pečat svetega, božjega. Irski pregovor pravi: »Vsak Irec je v svojem srcu menih.« Nadškof Downey je pred kratkim rekel, da v vsakem irskem značaju živi še drugi smisel za svet, smisel za spoštovanje, smisel, ki je različen od smisla tega sveta in ki stremi le po posvetnem. Iz tega svetega smisla je do zadnjega nesrečno irsko ljudstvo črpalo svojo junaško silo v sedemstoletnih krvavih bojih. Po pravici je rekel omenjeni nadškof Downey: »Ko bi nebo bilo papir in morje črnilo, bi smel upati, da bi napisal zgodovino irskega trpljenja in preganjanja!« Skoro ni v svetovni zgodovini dežele, ki bi jo bili njeni sinovi tako ljubili, kakor so ljubili Irci Irsko. To pa zato, ker sta pri njih vera in domovina tako nerazdružno spojena in je pri njih veliko krščanstvo izročilo obenem tudi veliko narodno izročilo.

Nekaj skrivnostnega je v irskem človeku pri vseh njegovih napakah, ki ni brez njih: skrivnost irske čistosti. To je telesna in duhovna čistost obenem. Njene korenine so v globoko svetem spoštovanju duše, ki čuva sveto nedotakljivost duha in

telesa. S tem pa postaja neizmeren blagoslov za ljudstvo in narod. Z žalostjo v srcu bi morali danes evropski narodi — pa tudi mi Slovenci — gledati na to irsko svetništvo. Iz te nedotakljivosti in neoskrunjenosti duha in telesa izvira dar, o katerem svetniki trdijo, da je plačilo čistosti: prav posebna bistrost duha! In po svoji bistrosti se danes odlikujejo Irci v vseh poklicih. Tej trdi, skoro plemiški, irski nravi pa je cerkev utisnila še pečat druge čednosti: krotkosti in ljubezni do bližnjega. K temu prihaša še irska ljubeznivost in veselost.

Ta otok svetnikov, mučnikov in učenjakov je žarišče ognja in svetlobe, ki naj v evharistični skrivnosti razsvetli ves svet in vse narode. Ko te dni v Dublinu zastopnik sv. Očeta pri slovesnem svetem opravilu sredi parka dviga sveto hostijo, proseč za vse narode sveta, v tem slovesno tihem trenutku se mora vse evropsko krščanstvo in vsi deli sveta klanjati pred skrivnostjo vere v zavesti velikih nalog, ki jih je opravila Irska za ohranitev vere. Chesterton imenuje Irsko »plamen pred oltarjem sv. Petra«. Ves svet bo še pričal, kako je vera mučenih irskih prednikov živa tudi v današnji Irski. Kake naloge pa ima irska duša izpolniti še v bodočnosti, to leži zakopano v globinah božje previdnosti.

Dve mladi antilopi sta te dni prišli na svet v berlinskem zoološkem vrtu.

Odkrili so amfiteater v gorah južne Amerike: Ti amfiteatri so še iz dobe, preden so Španci zavojevali južno Ameriko in njeno indijansko prebivalstvo. Znanost doselej o teh stavbah niti slutila ni. Odkrila so jih letala. Amfiteatri so zgrajeni v žrelih ugaslih ognjenikov v Andah.

Slepčeva promocija pred 440 leti

Pred nekaj tedni smo poročali na tem mestu, da so na vseučilišču v Stockholmu promovirali za doktorja slepega matematika, kar je brez dvoma silna redkost. Manj znano pa je, kar poroča kölnska kronika, da so na ondotnem vseučilišču tudi promovirali slepca za doktorja. Kölnska kronika poroča o tem tako-le:

»L. 1489 je prišel v Köln mož, ki je izgubil oči in vid, ko je bil star 3 leta. To se je zgodilo zaradi koz. Ta slepi mož je bil rojen v Mechelnu. Ko je bil še otrok, je začel hoditi v šolo z drugimi otroki; Bog pa mu je dal milost, da je ves nauk hitro razumel in si ga zapomnil, tako da je pozneje sam postal učitelj. Pozneje je potoval v Löwen, kjer je bil promoviran za magistra svobodnih umetnosti in potem za licenciata bogoslovja. Zgoraj omenjenega leta je prišel v Köln, kjer so ga na kölnski univerzi slovesno sprejeli in obdarovali. Na tej univerzi je študiral duhovsko pravo in postal doktor. Tudi je bil posvečen za evangelijarja ter je pel evangelij na sveto noč v cerkvi sv. Kolombe. Bil je tudi pridigar v kölnski stolnici in je imel marsikatero lepo pridigo tamkaj in v drugih cerkvah. Tudi spovedoval je ter je spovedance dobro poučil. Ko je postal doktor, je predaval o institucijah (rimsko pravo). Kako mojstrsko in dobro je predaval, to mu izpričuje vsa kölnska univerza. Sestavil je tudi lepo predavanje o institucijah, katera so tudi tiskana.«

Slepi učenjak se je imenoval Nicasius von Mecheln. Kronist je sam poslušal njegova predavanja ter ga še pozneje večkrat omenja z velikim spoštovanjem, nakar nadaljuje:

»L. 1491 14. dneva junija je poprej imenovani slepec postal doktor v duhovskem pravu in pri tem doktoratu je univerza odločila, da nihče od magistror ne sme priti k doktorski pojedini, razen če bi bil povabljen, kar poprej nikdar ni bila navada. Vsi, ki so na univerzi v Kölnu promovirani za magistre, so prišli prosto in nepovabljeni in so se veselili z novim doktorjem, sedaj pa marsikdo žalostno gleda. »Ze prihodnjega leta, 1492, kronika sporoča smrt slepega vseučiliškega učitelja z ganljivimi besedami: »...in s slepcem kölnske univerze je ugasnila velika luč, ker je od njega bilo pričakovati še veliko koristi za študente, ki so ga radi poslušali, ko jim je predaval in ker je noč in dan skrbel, da bi med študenti dosegel dober sad.«

To je torej zgodba slepega magistra Nicasija von Mecheln. Zanimiva je tudi zgodba njegove kölnske promocije pred skoro 40 leti in z njo združena dobrodelna odredba o doktorskih pojedinah. Današnji doktorand bi kajpada z mešanimi čustvi gledal, ko bi vsi promoviranci nepovabljeni prišli na njegovo pojedino in se z novim doktorjem smeli veseliti.

Nemške vojaške parade. Včeraj smo prinesli sliko o paradi bivših cesarskih konjenikov v predvojnih uniformah in s starimi zastavami. Na današnji sliki vidimo parado društva »Stahlhelm«, v katerem so organizirani bivši cesarski vojaki in časniki. Na levi: Zastavonoše pred sprejemom. — Na desni: Sin bivšega cesarja bivši nemški prestolonaslednik v uniformi sprejema šopke cvetic. — Slavnost se je vršila v Perlebergu na Brandenburškem.

Skozi telefon bomo gledali

Pred kakim mesecem so na pariški razstavi razstavili model telefona, s pomočjo katerega je mogoče videti tistega, s katerim govorimo. S tem se je uresničil stari sen fantazov, ki so sanjali o tem, odkar so iznašli telefon. Telefon, s katerim je mogoče videti sliko osebe, s katero govorimo, ima poleg priprave za govorjenje tudi ploščico, na kateri se prikaže slika govorečega. Ta telefon so praktično že uvedli v Parizu med uredništvom pariškega lista »Matin« in par. trdko »La Fayette«.

Uspeh teh poskusov je nepričakovano dober. Pomen tega novega telefona pa bo predvsem v tem, da poslej nihče več ne bo mogel po telefonu zlorabljati imen svojih znancev, vsled česar bo s tem preprečena vsaka goljufija, pa tudi vsaka potegavščina. Doselej je po dosedanjem »slepem« telefonu lahko govoril vsakdo in se izdal za kogar si bo di.

Poslej bo to nemogoče. Govorili bomo le s tistim, ki ga bomo videli.

Slike govorečih oseb, ki jih kaže aparat, so zelo ostre in jasne. Pravijo, da noben kino ne more nuditi jasnejših slik. Aparat za telefonske slike je mogoče priključiti kar na dosedanje stare žice, vsled česar bo stvar precej enostavna. Seveda pa je težava zaenkrat v tem, ker so ti aparati zelo dragi in dostopni le najbogatejšim. Pričakovati pa je, da se bo ta iznajdba razvila tako, kakor se je v teku 10 let razvil radio. Še pred 10 leti je bilo nemogoče, da bi si kdo mogel omisliti in privoščiti radio aparat, če ni imel polne blagajne denarja. Danes je to mogoče že razmeroma manj premožnim ljudem. Tako je pričakovati, da se bo ta nova telefonska iznajdba še prej pocenila in razširila.

Smešnice

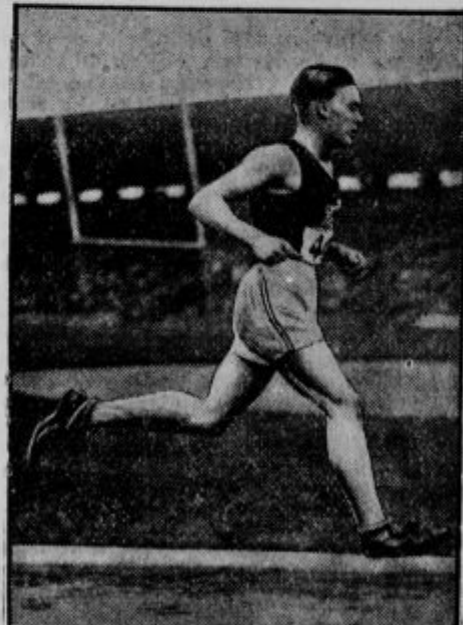
»Vaša prodajalka se pa vedno drži tako, kakor bi se hotela človeku, ki kupuje, v obraz smejeti.«
»Saj se lahko, ko prodajamo po tako smešnih cenah.«

Na meji: »V vašem potnem listu stoji, da imate temnorjave lase, v resnici pa so svetlo plavi. Kako to?«

Gospa: »Zato, ker je potni list še od lanskega leta.«

»Zakaj pa imate vedno zamašena ušesa, gospod profesor?«

»Vam lahko povem. Imam to grdo navado, da s prsti bobnam po mizi. Tega bobnanja pa ne morem poslušati, zato sem zamašil ušesa.«

Finec Lehtinen, ki je tekel 5000 m v 14 minutah 16,9 sek. in s tem potolkel Nurmijev rekord za 11,3 sekunda.

Prof. dr. Werner Sombart, znani nemški narodni ekonom, je naprošen od nove čilenske vlade, da izdela za Čile bodoči gospodarski program.

Grad rimskih cesarjev

Iz Rima poročajo: Na znanem italijanskem otoku Capri blizu Neaplja so sedaj začeli odkopavati razvaline Jupitrove vile, ki je stala na griču, v starem veku posvečenem boginji Junoni. Ta grič dandanes imenujejo po cesarju Tiberiju »Mons Tiberius«. Jupitrovo vilo je začel graditi in jo dogradil že cesar Avgust, cesar Tiberij pa jo je povečal in oplešal. Vila je stala na zemljišču, ki je bilo veliko 70.000 m², in je bila ena najponosnejših in največjačnejših stavb za časa rimskega cesarstva. Model te cesarske vile je prav dobro rekonstruiral arhitekt Weichard.

Izkopavanje starega cesarskega gradu osebno nadzoruje višji intendant starinskih spomenikov za provinco Campanijo profesor Maiuri, ki si je pridobil svoj sloves že pri odkopavanju pompejskih in herkulanskih razvalin. Z razvalin tega starega gradu rimskih cesarjev so v teku stoletij odnesli skoro vse zgodovinsko znane mramornate okrasje. Vendar bo izkopavanje odkrilo še marsikaj dragocenih starin. Neapeljska »Banca di Napoli« je dala na razpolago za odkopavanje velik znesek.

Konzum premoga v Jugoslaviji

Jugoslovanska statistika zunanje trgovine za l. 1931 navaja o izvozu premoga iz naše države te-le podatke (v tonah, v oklepajih podatki za leto 1930): črni premog 941 (535), rjavi premog 32.667 (48.768), lignit 52.725 (62.351). Poleg tega smo izvozili še 193 (230) ton kokska. Tem številkam pa stoji nasproti znatno višje število uvoza. Uvozili smo leta 1931 (v tonah, v oklepajih podatki za leto 1930): antracit 42.149 (50.230), črni premog, uvožen po morju 135.359 (135.752), ostali črni premog 100.034 (149.726), rjavi premog 1396 (14.960), lignit 80 (90) in koks, uvožen po morju 133.942 (102.192), ostali koks 87.051 (91.867). Najbolj je padel uvoz briketa, katerih smo lani uvozili le še 208 ton v primeri z 88.913 tonami v letu 1930.

Če se upoštevamo podatke o produkciji, dobimo o konsumu naslednje podatke za leto 1931 (v tisočih ton, v oklepaju podatki za leto 1930): antracit 476 (416), črni in rjavi premog 3725 (4060),

lignit 1000 (1035).

Iz podatkov o uvozu je razvidno, da se poslužuje trgovina vedno bolj vodne poti. Še leta 1930 je pri uvozu črnega premoga po morju bila najvažnejša Anglija, sedaj pa prihaja po tej poti tudi nemški premog in vedno več italijanskega. Nemški izvoz kokska je doslej prihajal skoraj v enakih količinah po morju kakor po suhem, sedaj pa prevladuje skoraj izključno dovoz po morju.

V naši tranzitni trgovini tudi igra premog s koksom veliko vlogo. V primeri z letom 1930 je tranzit premoga in kokska narasel od 101.198 na 124.482 ton. Največ premoga je prišlo iz Avstrije, Madžarske in Češkoslovaske, namenjen pa je bil v Avstrijo, Italijo in Romunijo.

Vrednost vsega uvoza premoga in kokska se je zmanjšala od leta 1930 na leto 1931 od 198,1 na 186,9 milj. Din. Obenem je vrednost izvoženega premoga padla od 21,4 na 17,1 milj. Din.

42.40, Amsterdam 207.425, Berlin 122.025, Stockholm 95.50, Oslo 91.50, Kopenhagen 101.50, Sofija 3.73, Praga 15.20, Varšava 57.50, Atene 3.34, Carigrad 2.48, Bukarešta 3.05, Helsingfors 8.60.

Vrednostni papirji

Tudi danes je bila tendenca za vojno škodo čvrstjeja, dočim so bili dolarski papirji in 7% inv. pos. nekoliko slabšeji. Promet je bil na zagrebški borzi znatnejši kot včeraj in je znašal: vojna škoda 500 kom., 7% investicijsko posojilo 100.000, 7% bler. pos. 1.000 dol. in 7% pos. Drž. hip. banke 3.000 dol.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 42 bl., 7% Bler. pos. 39 bl., Stavbna 40 den., Ruše 125 den.

Zagreb. Narodna banka 3800—4000, Priv. agr. banka 205—207,50, 7% inv. pos. 49—51 (48, 49), agrarji 23—24, vojna škoda 181—183 (178, 180, 182, 184), 6. 182—183, 7. 179—181, 8. 178 den., 12. 176 do 180, 6% begl. obv. 32—32,75, 8% Bler. pos. 41 do 42 (42), 7% Bler. pos. 37,50—38,50, 7% pos. DHB. 42—42,75 (43).

Belgrad. Priv. agr. banka 204—206 (205), 7% inv. pos. 50—52, agrarji 23,50—24 (23,50), vojna škoda 182—184 (180), vel. kom. 183,50 bl., 6% begl. obv. 32,25—32,50 (32,50, 32,75), 8% Bler. pos. 44 bl., 7% pos. DHB 41,50—42 (42,50, 41,50).

Dunaj. Don. sav. jadr. 52,60, Escomptes. 100, Zivno 53,30, Aussiger Chemische 102,20, Alpine 8,55, Trboveljska 20.

Žitni trg

Položaj na žitnem trgu je ostal danes neizpremenjen, ravnotako tudi cene. Vendar pa je za koruzo tendenca slabšeja, dovozi so se v njej zmanjšali.

Novi Sad. Pšenica: bč. okol. Novi Sad 79 kg 122—124, bč. okol. Sombor 78 kg 122—124, srč. 78 kg 122—124, bč. 79 kg 122—124, bč. potiška 79 kg 124—126, bč. ladja Tisa 79 kg 124—126, bč. Begej 79 kg 123—125, gbn. 79 kg 120—122, ban. par. Vršac 78 kg 120—122. Moka: bč. ban. Og. 200—210, št. 2 190—195, št. 5 180—185, št. 170—175, št. 7 140—145, št. 8 92,50—97,50. Ostalo nespremenjeno. Tendence slaba. Promet 48 vagonov.

Chicago. Pšenica: jul. 48,125, sept. 50,75, dec. 53,75. Koruza: jul. 29,875, sept. 32, dec. 32,25. — Oves: jul. 20,125, sept. 20,625, dec. 22,625. Rž: jul. 29,75, sept. 32,50.

Winnipeg. Pšenica: jul. 54,375, okt. 56,875, dec. 57,875.

Les

V zadnjem času je zanimivost mnogo slučajev, da kupujejo pri naših italijanskih kupci blago naravnost pri posameznih trgovcih in jim tudi takoj plačajo zlasti ono blago, ki so ga v Jugoslaviji sami prevzeli. Dogodili pa so se tudi slučaj, da so italijanski trgovci pri prestopu jugoslovanske meje prijavi pri obeh italijanskih oblastih vsoto, ki so jo namenili vporabi za nakup blaga. Ko pa je naš producent izvozil blago, je naletel pri kritju potrdila na težkoče. V gornjih slučajih je zelo težko zadostiti deviznim predpisom, še lažje pa je v teh časih odkloniti kupčijo baš vsled omenjenih težkoč. Naš izvoz lesa zelo otežkoča tudi dejstvo, da ni moči najti kritja za izvozno blago bodisi v naši valuti ali pa v inozemski. Prav ta slučaj je še najbolj prizadel naše izvoznike v dravski dolini, ki so izvozili samo na Madžarsko za preko 21 milijonov dinarjev. Nujno potrebno je, da se tozadevno kaj pokrene in da se našemu že itak zelo ogroženemu izvozu lesa ne stavi — v tej smeri — ovir.

Slovo odličnega sportnika

Simpatični polkovnik Ožegović se je v sredo zvečer poslavljaj od svojih sportnih sodelavcev, s katerimi je v skupnem delu za razvoj sporta prebil lepo dobo 10 let. Kot generalstabi podpolkovnik je prišel v Ljubljano in kmalu zašel med sportnike. SK. Ilirija ga je sprejela med svoje članstvo in kmalu izvolila kot svojega podpredsednika. Svojo vlogo v sportu je pravilno razumel. Funkcije v sportnih organizacijah ni smatral samo za častne, temveč je tudi resno in z uspehom deloval. Kot komandant obmejnih čet je kmalu spoznal važnost smučanja. Neumorno je propagiral smučanje v vojski in pod njegovim komandovanjem je zrastle precejšnje število izbornih smučarjev vojakov, ki so tudi uspešno tekmovali. S propagiranjem smučarstva je zašel tudi v zimsko sportno Zvezo, ki je dobila z njim marljivega in pozitivnega delavca. Ilirija in zimsko sportna zveza sta imele v Ožegoviću dragoceno moč.

Vojaska usoda je odločila, da mora Ožegović po desetih letih iz Slovenije, katero je vzljubil kot svojo domovino. Ne bo mu lahko slovo. Vrhov in naših planin, katere je tolikrat oblezel bodisi v službi ali v svojo zabavo, ni lahko pozabil. Kogar prepričaja sapa naših planin, ta jih ne pozabi več in neznana sila ga vabi in kliče nazaj, nazaj v planinski raj! Ožegoviča naj tolaži zavest, da je poklican na mesto iz katerega mu ne bo težko doseči to, kar mu kot general štabnemu častniku tudi gre. V slovo Ožegoviću so pa ljubljanski sportniki včeraj napolnili sobe restavracije Zvezde. Premalo je bilo prostora za vse, ki so se hoteli posloviti od simpatičnega moža. Vsi govorniki od zastopnikov zimске sportne zveze ožjih klubskih sodelavcev in drugih sportnih organizacij vsi so poudarjali zasluge Ožegoviča za naš sport. Slovo ni bilo običajna formalna zadeva, pač pa res tovariško in priskočno. Od ljudi, ki jih mi Slovenci vzljubimo se težko in res priskočno ločimo. Tako kot ni ne bomo pozabili Ožegoviča tako upamo bo tudi Ožegović imel bivanje med nami v prijetnem spominu. Simpatičnemu oficirju, ki je našel poleg svoje teške in odgovorne službe vedno dovolj časa tudi za nas sportnike. Želimo, da bi našel tudi v carskem Skoplju take prijatelje, kot jih je imel med Slovenci. Polkovniku Ožegoviću vso srečo in na svidenje!

I. K.

Kulturni obzornik

PRVA JAVNA PRODUKCIJA GOJENCEV DRŽ. KONSERVATORIJA.

To smo videli, da na našem konservatoriju resno delajo. Zato so tudi uspehi kar lepi. Večji so se nam še zdeli v instrumentalnih nastopih, kakor v pevskih. Saj je to tudi razumljivo, ker grla človek nikdar nima tako v oblasti kakor ima prste. Na klavirju so vsi igralci pokazali deloma kar zavidanja vredno sprenost. Kot spremljevalci so bili kakor treba vedno obzirni (Hrašovec, Menardi, Gallatija); če so pa imeli kaj važnega povedati, so nam povedali jasno, pa prav nič vsiljivo. Še bolj so bili paznje vredni samostojni nastopi, dasi so se vse tri igralke med seboj zelo ločile. Muha Božena n. pr. nima tako velikega glasu, pa zato zelo lepega, mehkega; in v oblasti se ima. Saplja B. nasprotno ima nepričakovano velik, širok, poln glas, Menardi Pija pa sočnega in jasnega. Spretnost je tu; tudi prvi brsti umetniške svojstvenosti odganjajo. Ali se ta obetajoča pomlad razvije v visoki umetniški poletni žar, bosta odločili naravna darovitost in privzgojena vztrajnost. — Flavta V. Campa je poslušavcem nudila precej veselja; zlasti v srednjem delu, v tistem igrivem begu je pokazal veliko znanja; v počasnejšem delu je v pojemanju (dececi.) že kakšen ton tudi v intonaciji hotel pojmajati; bilo je gladkih, voljnih mest, pa tudi kakšen nekoliko kosmat ton se je še mednje prikradel. Seveda, saj je narava flavte taka, da ton ob začetku rad malo zahrpi. Rueha Branka igra na klarinet je dokazala, da je igravec v celoti zelo gibčen; veliko reči je bilo mehkih, voljnih, vendar pa se je nastavek tudi zdel težak, izsiljen, kak ton ne popolnoma uglasjen.

Pevci so nastopili trije: Laharnar Marija, ki dolgo nismo vedeli, ali glas zato tako mračno nastavlja, ker je pesem tako mračna, ali morda, kakor se nam je pozneje zazdelo, zato, da se izogne plehkim tonom. Vsekakor bo treba poiskati zlate, jasne, polne sredine iz tega nekoliko prezastrtega, prezakritega glasu, ki sicer daje čuti prav dobre naravne možnosti, ki se dajo razviti do odprte, jasne polnosti.

Sok Dragica nam je v visoki legi pokazala lepih, polnih tonov; najboljša je v koloraturah. V srednji legi pa, ne vem, ali glas še ni dozorel, ali kaj. Saj si je pomagala s »pokrivanjem«, pa je glas vendar le večkrat ali zaprt ali preodprto, plehko zvenel. Ko se zelo gibki, v višini zvonki glas izenačil in dozoril, ugetne dati dobro pevko. Seveda naj bi pa obe pevkki nekoliko preobčuteno potrošovanje (vibriranje) z glasom zavrnili na umetniško še dopustno mero; sicer si ugetneta privzgojiti in si utrditi čisto nepotrebne pevške razvede, ki so sicer pogostne, pa umetnosti nič ne koristijo, zlasti še, če bi se jima zazdelo, da je malo hvalevredna spogledljivost za umetniški uspeh potrebna. — Švigelj, Cv. ima očitno zelo dobro glasovno naravo; glas je izdaten, v srednji legi se zdi dokaj zenačen, poln, morda le brez prave potrebe rahlo zastri. V višji legi se čuti, da si pomaga z izdatno nesono resonanco. Čustveni dramatični hipi niso bili napačni. — Med petjem se nam je dvakrat zazdelo, kakor da smo slišali nebi (palatinski) h. O tem smo že pisali v nekem drugem poročilu, ki ga pa »Slovenec« ni objavil — menda zato ne, ker je bilo v njem kar več razprav — nam so se celo kar važne in potrebne zdele — o raznih glasbenih zadevah, med njimi tudi o nebnem h, ki ga slovenščina ne pozna. Vrhohapil se je iz nemščine, pa nam njegove tenko pihajoče ostrine prav gotovo ni treba.

Občinstvo je vse mlade umetnike sprejelo z velikim zadovoljstvom in jih za njih brez dvoma veliki trud in lepe uspehe nagradilo z obilnim priznanjem, ki so ga tudi resnično zaslužili.

K.

DRUGA

JAVNA PRODUKCIJA DRŽ. KONSERVATORIJA

Preteklo sredo so priredili gojenci drž. konservatorija v Ljubljani drugo javno produkcijo. Prireditve se je vršila v Filharmonični dvorani in je bila prav častno obiskana, kar dokazuje, da se tudi naša širša javnost zanima za razvoj in procvit te ustanove. Pavla Kanc iz šole prof. Antona Ravnika je zaigrala Smetanovo Polko v A-molu in Dvoakovo Furiant; tega še s prav posebnim zanosom. Ima dobro tehniko, se zna v skladbo vživeti in ne hlepi za zunanji efekti v svojem nastopu. — Beethovno tretjo sonato v A-duru za čelo je zaigral Oton Bajde iz šole prof. Berana. Na klavirju ga je spremljal Marjan Lipovšek. Bajde, ki je tudi član konservat. godalnega kvarteta, ima visoko razvito tehniko. Kot pri malokaterem instrumentu je ravno pri čelu najtežji problem to, kako potisniti materijo v ozadje in ton poduhoviti. Ta ideal tudi najboljši mojstri komaj po dolgih letih dosežejo. Zato se ni čuditi, če nas sonata s te strani ni decela zadovoljila. Čutili smo pa, da se Bajde z gotovimi koraki bliža temu idealu. — Reinhold Gallatija iz šole prof. Janka Ravnika se nam je predstavil z zamišljenim Sukovo Legendo in Chopinovim Scherzo v H-molu. Poznomo ga že od prejšnjih nastopov kot izbornega spremljevalca. Kaže globoko razumevanje za skladbo, ki jih igra, gre z lahkoto preko vseh tehničnih težkoč (Chopin), šolskega podajanja se je že skoraj čisto otesel. — Gospa Franja Golob-Bernotova je zapela naslednje pesmi: Bersa: Crni dan, Mahler: O polnoči, Pavčič: Zvenjica. Pozna se ji izvrstna šola ravnateljice Mateje Hubada. Glasovno je nadarjena kot malokatera naša pevka. Karakteristika njenega glasu bi se pa še bolj pokazala, če bi stale pesmi, vsaj prva, nekoliko nižje. Spremljal jo je Reinhold Gallatija. — Nato je nastopil I. violinist konservat. godalnega kvarteta Leon Pfeiffer iz šole prof. Slaisa. Odigral je na pamet II. in III. stavek koncerta v D-molu od Wienawskega. Pfeifferja poznamo že od prej in mu je kritika zlasti ob festivalu izrazila priznanje kot tudi drugim članom kvarteta. Pri klavirju isti kot prej. — Josipina Sivec iz šole prof. Wistinghausnove je zapela Smetanovo Arijo iz III. dejanja opere »Prodana nevesta« in Marxovo: In včeraj rož mi prinesel gredoč. Ima močan dramatičen sopran, pa še ne popolnoma izenačen. Resen študij bo pa tudi ta nedostatek odpravil. — Za konec je zaigral Marjan Lipovšek Weinbergerjevo Sonato op. 4 za klavir. Bolje ne bi mogli zaključiti prireditve kot s to točko. Ta skladba je bila še najbolj sodobno občutena izmed vseh, kar smo ta večer čuli. Če smo pri večini nastopajočih vprašali, kako igrajo, nas je pri Lipovšku zanimalo predvsem, kaj igra. Kakor hitro pa poslušalec pozabi na »kako« in obrne pozornost na »kaj«, je to za nastopajočega najboljša znamenje, da je svoj namen, namreč nuditi poslušalcu res umetniški užitek, dosegel.

T.

Ali ste že poravnali naročnino?

„Domače vaje“ vl. 1931-32

(List dijakov klasične gimnazije v St. Vidu nad Ljubljano.)

Skoro vsaka večja gimnazija ima kak dijaški list. Niso ti listi bogve kako literarno pomembni, a zanimivi so vendarle. Iz njih spoznavamo mišljenje mladine, iz njih razbiramo, kako si v raznih dobah osvaja mladina tokove vladajoče miselnosti, v njih gledamo, pod kakimi vplivi so rasti in kakšni problemi so razvneli mlade rodove v posameznih dobah. Prav s tega razgleda so letniki dijaškega lista »Domače vaje«, ki ga izdajajo višješolci knezoškofjske gimnazije v St. Vidu nad Ljubljano, zelo zanimivi in toliko bolj, ker so nam ohranjeni vse od leta 1808/9. Zanimivo bi bilo pregledati vso to dobo, a omejimo se samo na letošnji letnik. (Kogar pa bi zanimali prejšnji letniki, naj si omisli knjigo »Ob srebrnem jubileju zavoda sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano«, kjer je podal g. prof. Jakob Solar izbrano razpravo o vsem delu.)

Brez dvoma so v »Vajah« literarno najvišje stojiči osmošolci. Oni so namreč najbolj razviti, imajo širše obzorje in zrelejši pogled v življenje kakor ostali. Poznanje življenja pa je za zavodovega dijaka težka stvar. On živi čisto svojevrstno življenje, ločen od sveta. Zunanje življenje vidi samo ob počitnicah. Zato je v zavodu težko pisati, ker je tako malo doživlja. Tako pridejo v poštev dijaški dogodki, kakšni spomini na mlada leta.

Najboljši sedanjí zavodov liriki je osmošolec Udovc Jože. Njegove pesmi so močne, globoke in polne občutja. Po izrazu in obliki razodeva veliko nadarjenost in težnjo za lastno primerno in podobo. Izraz ima izklesan in lepo izglajeno obliko. Njegova »Večerna molitev« je mogočna harmonija občutkov, ki bi delala čast vsakemu listu. V njej je prekosil vse zavodove pesnike zadnjih let in to prvenstvo mu obdržal še zanaprej, kakor kaže. Razen tega je prevajal R. M. Rilkeja »Pesem o ljubezni in smrti korneta Kristofa Rilkeja«, kjer se je pokazal pravega mojstra. Od Udovca sune slovenski narod največ pričakovati. — Tudi Ciril Janežič je kot pesnik častno zastopani. Besede mu teko kakor lahni valčki. Ni pa tako globok kakor prvi. — Janez Erjavce omahuje med poezijo in prozo. Zdi se, da se bo v pesmi bolj razvil. Zlasti so omebne vredne njegove pesniške primere. — Svet Franjo je mojster sonetov. Njegov način izražanja je lep in sočen. Skoro iz vsake pesmi kipi bolečina, ki ga mori zaradi njegove domovine — tožne Primorske. Sedanji dom opisuje kot lečo, odkoder gleda skozi mrežo in hrepeni po domovini, ki je tako daleč, daleč. Njegova proza je pisana na način, ki je težko razumljiv. Kdor ne pozna njegovih domačih razmer, ne more dometi, kaj hoče povedati. Podoben mu je Vičih Bogomil. Njegova proza je prav za prav pesem. Je skrajno lirčno občuteno in prehaja v izraz razdraženega človeka. Je tudi Primorec. Ne vem, kako je to, da se čutili Primorci v zavodu tako nesrečne. Vtepli so si v glavo, da jih preziramo, in ne morejo priti preko tega. — Sedmošolec Kopac Janez zaostaja za prejšnjimi. V izražanju je še težak, vendar stalno napreduje. Poleg v lirskih pesmih se poskuša tudi v epskih, kjer kaže še največ nadarjenosti od vseh. — Moder Janko je posebno bogat v manjših domislicah in mnogobarnosti jezika. Nagnjen je bolj k podrobni opisu, včasih tudi preveč preseneča. Beseda mu teče gladko in je izrazno bogat, pogreša pa globljih misli in poglobitve v probleme. — O problemih v »Vajah« skoraj ni mogoče govoriti. Dogodke opisujejo, kakor se gode, in zunanjo mehaniko življenja, brez vseh notranjih dogajanj. Včasih poskuša kdo podati občutje, a je ves neroden in omahljiv kakor otrok, ki naredi prve korake iz materinega naročja. So še premladi, da bi poznali življenje. — Moder ima večjo moč v posameznosti kot v celoti. Prvi sestavki, ki jih je dalje nosil v duši in jih bolj zgledil, so res lepi, a proti koncu peša. Naravnost pogubno je bilo zanj, da je postal po veliki noči urednik. Ko so mu tedaj osmošolci zaradi prihajajoče mature odpovedali, je prišel sam pisati in polniti »Vaje« s svojimi proizvodi. Še celo nad pesmi se je spravil, ki pa niso nič drugega kot golo igračenje z besedami. — Sestošolec Potočniku Tonetu moderna ni neznana, morda jo še preveč posnema. Zlasti Zupančič dehti iz njega. Sprva polaga vso pažnjo na besedno uganjanje in je težak in nejasen. V pesmi »Dahnil je veter« pa se je otesel neumljivih simbolov in je takoj bolj zaživel. Je še sicer nekoliko neokreten, a vendar je dvignil s to pesmijo svojo poezijo najvišje in me navdajal z veliko vero, da se bo morda vendarle razvil. — Zupanč Aleksander je simbolist, a se mu skoro vse posrešči, kot je pri simbolu sploh nevarnost. Treba je res pravega simbola, drugače postane stvar smešna. Simbolika je najslabša od vseh stvari v »Vajah«. — Krum Genov je od začetka pokazal silno moč, da je vzbudil obče zanimanje. Zlasti zasluzi pohvalo njegov »Obup«, kjer opisuje dijaka, ki pride vev navdušen iz bolnišnice v šolo, a mu profesor s trdo besedo ubije veselje in ga požene iz šole. Zaradi tega se hoče vreči v reko. Zadnji hip ga reši mati. Konec nekoliko preseneči, drugače je pa stvar polna občutja in krasnih opisov. Petošolec Cukale Jože se je oglasil šele proti koncu leta, zato ni tako viden njegov razvoj. Nastopil je v vezani in nezvezani besedi. Zdi se, da bo boljše uspel v prozi. V »Izpovedi« je začetek dobro povedal, kar mu je težilo srce. V »Izgubljeni mladosti« mu delajo težavo verz. V »Izgubljeni srečci« tudi ni prav posebno napredoval. Se vidi, da mu še ni treba tožiti za izgubljeno srečo. — Kunstelj Franc se je prav tako oglasil šele v drugi polovici leta s »Hlapcem Lovretom« kot strog realist. Je dober opazovalec, nobena stvar mu ne uide izpred oči. V »Pisu« »Poslednjikrat« opisuje fanta, ki gre poslednjikrat k svoji dragi. S tem sestavkom je pokvaril vse, kar je prej zgradil. Kajti fant je tako opisan, da nima nič fantovskega na sebi. Od Kunstlja, ki je s kmetov doma in je bil že gotovo kdaj ponoči na vasi, sem več pričakoval. — Pečenik Franc je pesnik. Prvim pesmim se pozna, da so še začetniške. Ima lepe misli, a jih pove nerodno, da vse pokvari. Vidi se mu, da se premalo bavi z moderno. Neverjetno je napredoval tekem leta. Sprva je še ves trd in okoren, v predzadnji številki, pa je pokazal, da ne zna samo vzdihovati, ampak še kaj več. Višek je dosegel v »Višnjegorskem daljnogledu«, ki bo objavljen v »Mentorju«, kakor je obljubljeno.

Razen tega je objavil v »Vajah« Milan Jureca kompozicijo »Lauda Slonc, Stiri Levničevke« slike poživljajo 400 strani dolgi rokopisi. Pestre so »Domače vaje«, a včasih so bile še višje stoječe. Vendar pa se da slutiti, da raste nov rod, ki bo morda dal kaj svojega, da ne bo samo prevajal tuje stvari, kakor se godi sedaj. »Domače vaje« so bile ustanovljene, da bi bile vaje, kjer naj bi se dijaki vadili v samostojnem izražanju misli in v samostojnem delu. Častno vrše svojo nalogo in marsikateri slovenski pisatelj jim je zaupal prve evetke svoje Muze. Pisatelj Finžgar pravi v »Obiskih«, da visoko ceni »Domače vaje« zaradi izrednih zaslug, ki se jim ima zanje zahvaliti naše slovo.

J. M.

Borza

Dne 23. junija 1932.

Denar

V današnjem deviznem prometu sta bila radi kliringa Curih in Praga neizpremenjena. Ostali devizni tečajji so bili slabšeji z izjemo Amsterdama in Berlina, ki sta narasla.

Ljubljana. Amsterdam 2276.20—2287.50, Berlin 1337.27—1348.07, Bruselj 784.05—787.90, Curih 1097.35—1102.85, London 203.87—205.47, Pariz 221.06—222.78, Praga 166.78—167.64, Test 286.80 do 289.20.

Na zagrebški in belgrajski borzi so bili zabeleženi isti tečajji kot na ljubljanski borzi. V Zagrebu je notiral še Newyork kabel 56.3488—56.6325.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacije Din 45.117.

Curih. Belgrad 9, Pariz 20.1975, London 18.605, Newyork 513.25, Bruselj 71.475, Milan 26.18, Madrid

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349.

Službe iscejo

Beseda samo 50 par

Katera oseba

plemenitega srca bi zapostila poštenega mladika? Ima voljo se vsikdar po možnosti izkazati hvaležnega. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9309. (a)

Kuharica

pridna in poštena, z lepimi spricvali, išče službo v boljši hiši. Marija Jerebičnik, Studence — Hrastnik. (a)

Kuharica

samostojna, poštena, išče mesto k boljši družini. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zvesta kuharica« št. 9521. (a)

Vajenci

Beseda samo 50 par

Brivskega vajenca

s primerno šolsko izobrazbo sprejme salon Navinšek, Selenburgova ulica 1. (v)

Čevljar. vajenca

in pomočnika sprejme takoj Ivan Tome, Ljubljana, Sv. Petra c. 42. (v)

Kavarniški vajenec

se sprejme s hrano in stanovanjem v Narodni kavarni. (v)

Službo določa

Beseda samo 50 par

Frizerko

prvovrstno, ki je zmožna železne, trajne in vodene ondulacije, iščem. Stalno mesto. Nastop 29. junija. Ponudbe na naslov: Terzić, frizer, Čakovec. (b)

Auto-motor

Beseda samo 50 par

Ford in Essex

limuzini, skoraj novi, pod ceno prodaja Florjančič, Nunska ulica 3. (f)

Štirisedežni auto

vred preselitve takoj pocieni napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9314. (f)

Pouk

Beseda samo 50 par

Priprojevalni tečaj

za damsko in moško oblačila se prične vsakega 1. v mesecu. Poučuje se najmodernejša metoda. — Priglasitve se sprejemajo vsak dan. Natančnejša pojasnila daje lastnik konc. strok. šole

Teodor Kunc,

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4, II. nad. Krojni vzorci se izvršujejo po meri. (a)

Stanovanja

Beseda samo 50 par

ISCEJO:

Revna družina

s šestimi otroci, išče stanovanje — sobo in kuhinjo — za takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9499. (c)

ODDAJO:

Stanovanje

tri sobe, kuhinja, kopalnica, vse pritlikline, odda takoj A. Lombar, Zgor. Šiška 200. (e)

Dve opremljeni sobi lepi, z dvema posteljama, elektrika, strogo separiran vhod, oddam na Sv. Petra cesti 44. (e)

Gospodično

sprejemam na stanovanje za 120 Din mesečno. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9498. (e)

Razno

Beseda samo 50 par

Pension Zanier

Sv. Pavel pri Preboldu, Dravska banovina. Zračne sobe, izvrstna hrana, solno-črno zračenje in vodne kopeli v Savinji, tenis, smrekov gozd, izleti v Savinjske planine. Cena penziji od 40 Din do 55 Din. Na željo prospekti. (r)

Razmnoževanja,

prepisovanja in druga pisarniška dela prevzame The Rex Co., Gradisce št. 10, telefon 22-68. (r)

Posestva

Beseda samo 50 par

Enonadstropna hiša

novo zgrajena, z lepim vrtom in dobro vpeljana trgovino z mešanim blagom — ugodno napredaj. Plača se lahko s hranilno knjižico. Naslov v upravi »Slovenca« št. 8819. (p)

Več parcel

po ugodni ceni napredaj. Poizve se pri Oražmu v Mostah pri Ljubljani. (p)

Najsigurneje naložite

denar, ako kupite hišo, ki je primerna za vsakega penzionista, kakor obrtnika na križišču cest. Najlepša lega trga Kozje. Slikovit planinski kraj. Hipoteka se lahko plača s hranilno knjižico. Autobusna zveza na Rajhenburg in Celje. Leskovšek, Kozje. (p)

Lepa prilika

za upokojenca, slikovita gorska okolica, svež planinski zrak za letovišcarja, tudi za vsake vrste obrtnika. Pritlična hiša s 3 podstr. sobami in balkonom, v pritličju kuhinja in soba ter velik lokal, primeren za vsako obrt (delavnico) in skedenj. Električna napeljava do hiše, gradi se občinski vodovod, ob križišču cest, na najlepši solnčni legi trga Kozje. Cena 72.000 Din. Autobusna zveza na Rajhenburg za Zagreb, na St. Jurij ob i. žel. za Maribor—Celje —Ljubljano. Proda se tudi 1 ha 75 arov travnikov. Prevzame se lahko hipoteka, če založi hranilno knjižico. Torej vse ugodnosti. — Informacije ustno v Kozjem h. št. 32. (p)

Kupimo

Beseda samo 50 par

Čebelni vosek

pristen in čist kupujemo po najvišji ceni v vsaki množini. — Golob & Ko., tovarna kemič. izdelkov, Vič pri Ljubljani. (k)

Vrednostne papirje

kupuje Komanditna družba M. Jankole. Selenburgova 6/II. (k)

Čitajte in širite

»Slovenca«! (k)

Ia bukova drva

popolnoma suha, zdrava, kupim vsako količino — proti takojšnjemu plačilu. Na ponudbe brez cene se ne oziram. »Viktorija« — Zagreb, Kraljice Jelene br. 4. (k)

Bukova drva

in oglje kupuje stalno Uran Franc Ljubljana Sv. Petra cesta 24. (k)

Suhe hrastovine

18 mm debl., od 0,20 do 2 m dolž., rabim večjo količino. Ponudbe s ceno poslati Ant. Zmavcu, trg., Vel. Gradiste, Dunav. banovina. (k)

Prodamo

Beseda samo 50 par

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najcenejše trdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Puhasto perje

čisto, čuhano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg čisto, belo, gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštenu povzetju. L. BROZOVIC — Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perla. (l)

Sveže češnje

debele, trde, črne, bele, rdeče, kg 4,50 Din, sveže hruške, mlad fižol in grah kg 5 Din — razpošilja franko naročnik po 25 kg brzovozno G. Drechsler, Tuzla. (l)

Konfekcija — moda!

Najcenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14, Ljubljana. (l)

Novi obrtni zakon

se naroča pri Komanditni družbi M. Jankole — Selenburgova 6/II. (l)

Kravljo krmo

oddam v košnjo ali pa tudi prodam travnik. Poizve se v upravi »Slovenca« št. 9522. (l)

Pozor, gospodinje!

Večjo množino kruhovih drobtin prodam od 4 do 5 Din kg. Albin Učakar, pekarna, Kolesarska 4 — Trnovo. (l)

Obrt

Beseda samo 50 par

Debele

luskinaste trobe

kupite najceneje pri trdk A. VOLK, LJUBLJANA Realizirna cesta 24. (l)

Telefon št.

2951

Trdka

IV. SCHUMI Dolenjska cesta, nudi lepa, suha drva in prvovrsten premog. (l)

Priporočajte povsod

dnevnik

SLOVENE

7031

Karo

Od Din 122 — naprej!

S to reklamo smo pridobili »Slovenčev« nagrado, najlepša nagrada pa nam je, vedno večji odjem naših izdelkov.

Zaščitite svoj dom in svojo hrano pred mravljami. Ta umazana in nadležna golazen se zaganja v rojih tja, kjer jim javljajo predstraže „izvrstna hrana-Flita ni!“ Niti obrnil se nisi, že jih je polna hiša in hrana okužena! Škropi Flit in ugonablaj hitro in enostavno muhe, komarje in vse druge mrčes. Flit je na glas po celem svetu kot nenadkriljivo tovrstno sredstvo. Pazi na vojaka na rumeni konvi z črnim robom.

Ako ni v takšni plombirani konvi, ni Flit.

ZASTOPSTVO

za mesto Zagreb in okolico iščem. Sem v posesti lastne poslovalnice in manjšega lokala za skladišče. — Cenjene ponudbe na PUBLICITAS, Zagreb, Ilica 9, pod šte. 30.749.

Umrli so naš dobri oče

MATIJA SELAN

v 92. letu starosti.

Pogreb bo v petek 24. junija ob 9 dopoldne v Dobrunjah.

Dobrunje, dne 23. junija 1932.

ZALUJOČI OTROCI.

Roland Dorgelès:

Leseni križi

67

Čim bolj se oddaljujemo od bojne črte, tembolj se zbirajo ostanki vodov, stotnije zavzemajo zopet vojaško lice. Spogledujemo se med seboj in bojimo se drug drugega.

Nekje so v grintavi travi ležali vojaki, vstali so in prišli k nam. Še tisti večer so morali v linijo.

»Ali je hudo, tovariši?«

»Smrt...«

Bréval je z gibom svoje brade pokazal na našo uborno čredo in dejal samo:

»Ena stotnija.«

S povečeno glavo smo šli po žalostnih krajih: okna brez šip, strehe brez opeke; potem smo se ustavili na polju ob cesti, kjer so čakali na nas tovarniki. Tu smo dobili menažo: vroč riž, s katerim smo si polnili trebuh in katerega se kar nismo mogli nagolati; zraven smo pohlepno srkali vročo kavo v celih kozarcih, ne toliko iz prave lakote, kakor da bi nadomestili pomanjkanje zadnjih dni; trpali smo in trpali, samo da bi se čutili do vrha nabasane.

Stari, sivolasi furir je razdeljeval žganje kakor vino v celih kvartirah.

»Udušiti ga moramo,« nam je dobrodušno zaklical.

Vino nam je bilo treba samo zajemati iz sodov. Tovariši so se nalivali, vmes pa sovražno pogledovali starega.

»Ta-le je kriv, da je dolgi Lambert padel.«

»Ubogi fant!... Po Berry-ju ni bil več v jarkih.«

Molče sem mislil na njegov križ, na njegov usodni senčen križ.

»Trikrat se je bil menda znova dvignil,« je zelo naglas pripovedoval Gilbert, da bi ga furir slišal, in trikrat ga je zadela streljica. Potem se je še kriče vlekel dalje... Obljubil sem mu, da pišem njegovi materi.«

Nekateri so od prevelike utrujenosti zaspali. Drugi so se v skupkih zbrali okrog šoferjev in pripovedovali: govorili so vsi hkrati, vročično, brodili po svojih še drhtečih spominih in jih razmetavali vesevprek, kakor da bi se hoteli rešiti vseh teh nezgodnih vtisov. Avtomobilisti so poslušali in bili bolj razburjeni kakor mi; ker so čitali liste, so nam pripovedovali o bitki, o kateri mi sami nismo ničesar vedeli.

Tovariši so se bahali s sovražnim plenom, s čeladami, ki so jih nosili za pasom kakor skalpe.

»Prodaj mi jo,« je predlagal neki šofer enemu izmed tovarišev.

Cena je bila vabljliva, še drug vojak je ponudil v nakup svoj plen in kmalu se je ob vsej cesti razvil sejem. Prodajali so vse vrste spominkov, vse, kar more napad naplaviti na prod: naramne našive, sive čapke, granatne toke — »to vam bodo črnilniki, fantje!« — nemške nabojne trakove, ki so bili po dvajset sousov, trebušne grelce iz rdeče volne, majhne aluminijaste kozarce, ki so zelo spravi, a si z njimi opeče prste, če vliješ vanje vročo pijačo, čutare v sivi prevleki, razglednice z nežnimi pozdravi, ki jih pa nismo mogli raztolmačiti. Posebno radovedno smo se sklanjali nad čeladami z orli razpetih kreljuti in ogledovali smrtne vrzeli, skozi katere je odletelo živ-

ljenje. Sulphart je vihtel svoj par rumenih škornjev kakor posebno redek plen.

»Švabski čevlji, ljudje božji!« je kričal. »Gospo-ske, častniške šlabedrice, kdo jih kupi?... Lepo darilce za kako putko... Kdo se hoče v teh švabskih hoduljah postavljati po Paname?«

Nenadoma je umolknil in pospravil svojo robo kakor zasačen krošnjar:

»Hudiča, Morache gre...«

Deset dni ga že nismo bili videli, od jutra, ko se je bil začel napad. Niti za minuto ni bil zapustil smrdljive kleti, na katero je bil najprej naletel in jo izbral za stanišče stotniškega poveljstva; prilezel je iz nje s plesnivo barvo na licu, z osivelimi ustnicami in nemirno begajočimi očmi. Kriče je ukazal stotniji nastop — svoji stotniji, odkar je padel Cruchet — in surovo zbudil speče, drezajoč jih s koncem svoje palice.

»Halo, lenuh, ukazal sem telečjake na hrbet,« je kričal pod nos malemu Broucke-u, ki je ves zaspan omahovaje vstal.

Godrnjaje smo se okomotali.

»Menda nam vendar ne bodo tega-le obesili za komandanta, po vsem, kar ima na rovašu... Vse je storil samo Berthier...«

Že, ampak ta ima samo en priž na rokavu.«

»Sreča za Vieublé-ja, da se je ranjen lahko zma-zal; ta bi ga bil drugače vraže sukal.«

»Pa res, lej, ta ti je imel hudičevo srečo. Če bi ga bil videl, kako ti jo je bil odkuril s svojim ranjenim parkljem! Primojdunaj, da je utegnil biti vesel, meni verjemi.«

Vkrcali smo se na tovarnike. V trenutku so nas naložili; tornistre so natrpali v ozadju in mogli smo celo sesti, se razšopiriti, vse zložno, brez stiske.